

Brussel, 23 september 2021

MONITORINGCOMITÉ

**ACTUALISATIE 2021-2022 OP BASIS VAN DE
ECONOMISCHE BEGROTING VAN SEPTEMBER 2021**

INHOUDSTAFEL

1	BELANGRIJKSTE GEHANTEERDE HYPOTHESEN BIJ DE RAMINGEN	5
2	SYNTHESE	11
3	ECONOMISCHE OMGEVING.....	16
4	ENTITEIT I - ACTUALISATIE 2021-2022	20
4.1	Federale overheid	20
4.1.1	Raming van het vorderingensaldo van de federale overheid	20
4.1.2	Bespreking van de ramingen per ontvangsten-/uitgavenrubriek	21
4.1.2.1	Fiscale ontvangsten	21
4.1.2.1.1	De fiscale ontvangsten van 2021 in ESR-termen.....	22
4.1.2.1.2	De fiscale ontvangsten van 2022 in ESR-termen.....	23
4.1.2.1.3	De overgang naar de fiscale ontvangsten in kas-termen	24
4.1.2.2	Afdrachten van fiscale ontvangsten.....	26
4.1.2.2.1	Algemeen overzicht.....	26
4.1.2.2.2	Fiscale afdrachten aan de EU	27
4.1.2.2.3	Fiscale afdrachten aan Gemeenschappen en Gewesten	28
4.1.2.2.4	Afdrachten aan de Sociale Zekerheid.....	31
4.1.2.2.5	Overige afdrachten	31
4.1.2.3	Niet-fiscale ontvangsten en niet-fiscale middelen.....	31
4.1.2.4	Les dépenses primaires.....	34
4.1.2.5	Interestlasten.....	38
4.1.2.6	Uitgaven vrijstelling bedrijfsvoorheffing.....	42
4.1.2.7	Soldes des organismes à consolider avec le pouvoir fédéral	42
4.1.2.8	Onverdeelde overgangscorrecties	43
4.2	Sécurité sociale	44
4.2.1	Synthèse et solde SEC de la sécurité sociale	44
4.2.2	Le régime des travailleurs salariés	47
4.2.3	Le régime des travailleurs indépendants	51
4.2.4	Les soins de santé	53
4.2.5	Les organismes hors gestion globale y compris les pensions du secteur public.....	55

4.3 Entiteit I	57
4.3.1 Nominaal en primair saldo entiteit I	57
4.3.2 Structureel saldo entiteit I	59
5 SALDI EN SCHULDGRAAD VAN DE GEZAMENLIJKE OVERHEID	62
5.1 Nominaal en structureel saldo gezamenlijke overheid	62
5.2 Schuldgraad gezamenlijke overheid	63
6 BIJLAGEN	65
Bijlage 1 – Entiteit I – Maatregelen covid-19 (impact 2020-2021)	65

Inleiding

In uitvoering van de omzendbrief van 23 april 2021 aangaande de richtlijnen voor de voorafbeelding van de initiële begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2026 heeft het Monitoringcomité een actualisatie gemaakt voor entiteit I, voor de begrotingsjaren 2021 en 2022, van de ramingen uit het rapport van 13 juli 2021.

De actualisatie is onder meer gebaseerd op de macro-economische parameters van de economische begroting van 9 september 2021 en maakt een vergelijking met de ramingen uit het rapport van juli.

1 Belangrijkste gehanteerde hypothesen bij de ramingen

Algemeen

In de voorliggende oefening werd een herraming doorgevoerd van de belangrijkste ontvangsten- en uitgavenstromen voor de begrotingsjaren 2021 en 2022.

Voor 2021 zijn in vergelijking met de oefening van juli de realisaties van een groter aantal maanden bekend. De ramingen zijn dan ook grotendeels gebaseerd op een benadering waarbij realisaties van de eerste maanden van het jaar worden doorgetrokken op jaarbasis of gecombineerd met een macro-economische benadering voor de resterende periode.

De ramingen voor 2022 zijn opgemaakt op basis van een klassieke, meer macro-economische ramingsmethode waarbij gebruik wordt gemaakt van de parameters zoals opgenomen in de economische begroting van 9 september.

Ter illustratie zijn ook de voorlopige realisaties voor 2020 opgenomen. Deze zijn, net zoals in het rapport van juli, op saldoniveau – volgens optiek HRF (d.i. op basis van de voorschottenregeling inzake gewestelijke personenbelasting) – in overeenstemming met de eerste voorlopige raming van de overheidsrekeningen die door het **Instituut voor de Nationale Rekeningen** op 20 april 2021 werd gepubliceerd. De gedetailleerde rekeningen van de overheid voor 2020 zullen pas in oktober door het INR gepubliceerd worden.

Inzake macro-economische parameters

De prognoses in deze nota zijn gesteund op de ramingen die worden opgemaakt door de verschillende betrokken instellingen die zich, voor wat de macro-economische parameters betreffen, baseren op de economische begroting van 9 september 2021 van het Federaal Planbureau.

De spilindex is dit jaar in augustus reeds overschreden. In het rapport van juli werd nog uitgegaan van een overschrijding van de spilindex in oktober. De sociale uitkeringen zullen bijgevolg reeds in september en de wedden van het overheidspersoneel in oktober met 2 % worden aangepast.

De eerstvolgende overschrijding van de spilindex wordt reeds verwacht in juni 2022. In het rapport van juli was er geen overschrijding voorzien in 2022.

Inzake de verwerking van de lineaire besparing binnen de overheid (efficiënte overheid)

In tegenstelling tot het rapport van het Monitoringcomité van 13 juli waarbij voor de periode 2022-2024 de door de regering besliste lineaire besparing binnen de overheid werd opgenomen op de lijn ‘onverdeelde maatregelen’, werd deze in voorliggende actualisatie rechtstreeks meegenomen in de cijfers overeenkomstig de brief van de Staatssecretaris voor Begroting van 16 juli 2021.

Inzake fiscale afdrachten

Voor de afdrachten aan de Gemeenschappen en Gewesten werd rekening gehouden met de ramingen zoals deze voorgelegd zullen worden aan de interfederale werkgroep van 23 september.

Inzake niet-fiscale ontvangsten

Er wordt rekening gehouden met een betaling door België van 251,2 miljoen EUR conform het advies van de Europese Commissie van 7 mei 2021 waarin ze oordeelde dat België, net als andere lidstaten, niet de nodige maatregelen zou hebben genomen om **onderwaardering van textiel en schoenen van Chinese oorsprong** te bestrijden en de daarbij ontdoken invoerrechten in te vorderen. De betaling van dit bedrag is een manier om hoge nalatigheidsinteressen te vermijden die vanaf 2012 zouden verschuldigd zijn. Deze betaling werd budgettair verwerkt via de inningskosten voor douanerechten die door de Europese Unie worden terugbetaald. Evenwel heeft dit bedrag enkel een impact in kastermen. Immers, zolang de som niet definitief is bepaald, wordt dit bedrag in ESR beschouwd als een financieel voorschot waardoor het geen invloed heeft op het vorderingensaldo.

Inzake afdrachten aan de EU en BNI-bijdrage

De ramingen van de jaarlijkse **BNI-bijdrage** aan Europa zijn afkomstig van de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie. In vergelijking met het rapport van het Monitoringcomité van juli 2021 zijn **voor 2021** de cijfers van de laatste twee voorstellen van begrotingsaanpassing (DAB 4 en 5)¹ gekend. Deze aanpassingen zijn geïntegreerd in de cijfers. De raming houdt nog geen rekening met een mogelijke impact van het dispuut over douane-inkomsten met betrekking tot Chinees textiel.

De raming van de BNI-bijdrage **voor 2022** is gebaseerd op de Europese ontwerpbegroting van de Commissie.

Inzake primaire uitgaven

De **coronaprovisie** blijft gehandhaafd op hetgeen in juli voorzien was, zijnde 1.596 miljoen. Hiervan is er 110 miljoen EUR voorzien voor een lening aan Skeyes (code 8) die geen impact heeft op het vorderingensaldo. De ESR-impact van de provisie is bijgevolg net zoals in juli beperkt tot 1.486 miljoen EUR. Dit betekent ook dat er geen rekening is gehouden met een eventuele verlenging van covid-maatregelen.

Er wordt in de cijfers rekening gehouden met het **nieuwe beheerscontract voor Bpost** dat eind juli door de Ministerraad werd goedgekeurd.

In tegenstelling tot het rapport in juli wordt het bedrag van 94 miljoen EUR dat in de tweede aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2021 werd voorzien als **toelage aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie** ter compensatie van de kost van de gelijkstelling tot 31 december 2020 van de perioden van tijdelijke werkloosheid door Corona bij de toekenning van het vakantiegeld in het stelsel van de jaarlijkse vakantie van de arbeiders, ESR-matig geneutraliseerd in 2021 en ESR-matig aangerekend op 2020 (idem voor de 94 miljoen EUR die via de RSZ is aangerekend voor de bedienden, zie infra).

¹ DAB 4 betreft een aanpassing van de raming voor de eigen middelen. DAB 5 beoogt verdere steunverlening aan de meest kwetsbare van de ongeveer 3,7 miljoen vluchtelingen in Turkije die de crisis in Syrië zijn ontvlucht.

Inzake de instellingen die met de federale overheid worden geconsolideerd

Volgens het tweede monitoringverslag van de **CREG** van 16 juli 2021 over de uitbreiding van de toepassing van het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas naar de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming, wordt de kost van deze maatregel voorlopig geraamd op 208 miljoen EUR. Gelet op de stijgende energieprijzen zou deze kost nog verder kunnen oplopen. In de initiële raming werd uitgegaan van een geraamde kost van 176 miljoen EUR. **In dit rapport is nog geen rekening gehouden met een eventuele opwaartse herziening.**

Inzake sociale zekerheid

Lors de la réunion du 2 juillet 2021 du CGSS, les partenaires sociaux ont proposé d'adapter comme suit la manière de fixer le **financement alternatif et le financement des soins de santé** pour l'année 2022 :

- les montants du financement alternatif provenant de la TVA et du précompte mobilier seraient de nouveau fixés de façon forfaitaire comme en 2021 ;
- l'intervention limitée des Gestions Globales dans les dépenses des soins de santé ("§1 bis") pour l'année 2022 serait fixée en appliquant le taux de croissance de l'indice-santé de l'année 2022 au lieu d'appliquer le taux de croissance des cotisations de l'année 2021.

Comme aucune décision formelle du gouvernement n'a encore été prise à ce sujet et en l'absence de base légale, le comité de monitoring n'a pas pris en compte ces propositions dans les données de l'année 2022.

Au niveau des **soins de santé**, les **estimations techniques** de septembre 2021 ont été intégrées au niveau des corrections SEC.

En outre, au niveau des **soins de santé** toujours, l'augmentation des dépenses liées aux **coûts Covid** pour un montant de 291 millions EUR par rapport à juillet 2021 n'a pas été intégrée à ce stade.

En **2022**, toujours au niveau des **soins de santé**, un montant de 430 millions EUR a été prévu par l'INAMI pour pouvoir poursuivre certaines **mesures Covid** (financé par une intervention de l'Etat). Comme aucune décision formelle du gouvernement n'a encore été prise à ce sujet et en l'absence de base légale, le Comité de monitoring n'a pas pris en compte ces montants (ni en recettes, ni en dépenses) dans les données de l'année 2022.

Concernant les **congés payés en 2021 pour les employés**, afin d'imputer l'impact sur l'année 2020 à la place de l'année 2021, une correction SEC positive de +94 millions EUR est intégrée (une correction SEC négative du même montant a été intégrée en 2020).

Inzake onverdeelde maatregelen op het niveau van entiteit I

In het rapport van juli waren **voor 2021** twee maatregelen opgenomen als onverdeelde maatregelen op het niveau van entiteit I omdat geen gedetailleerde informatie beschikbaar was om deze te verdelen over of binnen de subentiteiten van entiteit I. Het ging om de impact van de verhoging van de werkgelegenheidsgraad door hervormingen (50 miljoen EUR) en maatregelen inzake fraudebestrijding (200 miljoen EUR). Aangezien die informatie tot op heden nog steeds niet beschikbaar is en mede gelet op het reeds vergevorderde jaar, wordt er geen rekening meer gehouden met het voorziene rendement van 250 miljoen EUR als onverdeelde maatregel, maar wordt het geacht mee opgenomen te zijn in de geactualiseerde cijfers voor 2021.

Wat 2022 betreft wordt het rendement van de maatregelen inzake fraudebestrijding enkel meegenomen ten belope van de voorziene opstap tussen 2021 en 2022, zijnde 200 miljoen EUR, aangezien er vanuit gegaan wordt dat het voorziene rendement voor 2021 reeds in de cijfers is meegenomen. Daarnaast wordt de impact van de verhoging van de werkgelegenheidsgraad door hervormingen (100 miljoen EUR) en de maatregel met betrekking tot het verhogen van de doeltreffendheid van de OISZ inzake opdrachtenbegroting (110 miljoen EUR) opgenomen onder de noemer 'onverdeelde maatregelen'. Voor zover bekend zijn voormelde maatregelen nog niet concreet onderbouwd.

Inzake de correctie voor transferten bij de bepaling van het structureel saldo

De percentages die worden gehanteerd voor de raming van de correctie voor transferten zijn deze die op 14 juli werden overgemaakt door het secretariaat van de Hoge Raad van Financiën.

Inzake de federale kostprijs van het interprofessioneel akkoord

Het Federaal Planbureau heeft bij zijn ramingen rekening gehouden met een aantal maatregelen uit het interprofessioneel akkoord dat de sociale partners op 8 juni sloten. Het gaat om de verhoging van het GGMMI, de compenserende verstrekking van de structurele vermindering en de verhoging van de sociale en -automatisch- de fiscale werkbonus. In de ramingen van het RSZ werd op die manier rekening gehouden met de impact van de verhoging van de minimumlonen op de sociale werkbonus (95 miljoen EUR) en met de maatregelen inzake de zeer lage loon component (16 miljoen EUR). Met andere elementen uit het IPA-akkoord werd nog geen rekening gehouden.

Inzake de middelen in het kader van de RRF (Europese faciliteit voor herstel en veerkracht)

Er is geen rekening gehouden met een mogelijke impact op het vorderingensaldo van een eventuele verlaging van de middelen die België uit dit fonds zal ontvangen over de periode 2022-2026.

2 Synthèse

Raming van het nominaal saldo voor entiteit I

De volgende tabel geeft de raming weer van het vorderingensaldo voor entiteit I voor 2021 en 2022.

Tabel 1: Vorderingensaldo entiteit I voor 2021-2022

(en millions EUR sauf indication contraire)	2020	2021		2022		Différence Verskil (3) vs. (2)	Différence Verskil (5) vs. (4)	
	réalisations - realisaties (1)	Mon. juil. '21 - Mon. juli '21 (2)	Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (3)	Mon. juil. '21 - Mon. juli '21 (4)	Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (5)			
Pouvoir fédéral	-31 486	-27 433	-26 870	-18 930	-17 195	563	1 735	Federale overheid
Sécurité sociale	442	-1 178	333	-19	71	1 511	90	Sociale zekerheid
Mesures non réparties	0	250	0	910	410	-250	-500	Onverdeelde maatregelen
Entité I	-31 044	-28 361	-26 537	-18 039	-16 714	1 824	1 325	Entiteit I
		% bbp - % PIB						
Pouvoir fédéral	-6,98	-5,65	-5,48	-3,74	-3,35	0,17	0,39	Federale overheid
Sécurité sociale	0,10	-0,24	0,07	0,00	0,01	-0,31	0,02	Sociale zekerheid
Mesures non réparties	0,00	0,05	0,00	0,18	0,08	-0,05	-0,10	Onverdeelde maatregelen
Entité I	-6,88	-5,85	-5,41	-3,56	-3,26	0,43	0,31	Entiteit I

Het vorderingensaldo voor entiteit I wordt voor 2021 geraamd op een tekort van 26.537 miljoen EUR, of -5,41 % van het bbp. Ten opzichte van de ramingen van juli is dit een verbetering met 1.824 miljoen EUR of 0,43 procentpunt bbp. Het tekort van de federale overheid wordt geraamd op 26.870 miljoen EUR of -5,48 % van het bbp. De sociale zekerheid vertoont een overschot van 333 miljoen EUR of 0,07 % van het bbp.

Voor 2022 wordt het tekort voor entiteit I geraamd op 16.714 miljoen EUR, of -3,26 % van het bbp. Dit is een verbetering met 1.325 miljoen EUR of 0,31 procentpunt bbp ten opzichte van de ramingen van juli. Het tekort van de federale overheid wordt geraamd op 17.195 miljoen EUR of -3,35 % van het bbp. De sociale zekerheid zou een licht overschot vertonen van 71 miljoen EUR of 0,01 % van het bbp. Dit overschot is relatief aangezien in de cijfers als evenwichtsdotatie die bedragen zijn opgenomen die nodig zijn om de beide globale beheren in evenwicht te brengen (lopende verrichtingen en terugbetaling van leningen) overeenkomstig het principe zelf van de evenwichtsdotatie. De onverdeelde maatregelen worden voor 2022 geraamd op 410 miljoen EUR (zie supra: hoofdstuk 1 met betrekking tot gehanteerde hypothesen).

Raming van het structureel saldo voor entiteit I

Het structureel saldo wordt bekomen door het nominaal saldo te zuiveren van de cyclische weerslag, de éénmalige maatregelen en een correctie voor overdrachten aan Gemeenschappen en Gewesten.

Het Monitoringcomité heeft in het verleden voor de bepaling van de one-offs de berekeningen steeds zoveel mogelijk afgestemd op de werkwijze en de praktijk van de Europese Commissie. Er bestaat echter geen gestandaardiseerde methode om deze te bepalen. De definiëring van wat als éénmalig kan worden beschouwd, is dus afhankelijk van de appreciatie van ontvangsten- en uitgavenstromen.

De overgang van het nominaal saldo naar het structureel saldo komt uitgebreider aan bod onder punt 4.3.2 van deze nota.

De volgende tabel geeft het structureel saldo weer voor entiteit I op basis van de voormelde uitgangspunten.

Tabel 2: Raming van het structureel saldo voor entiteit I

	2021	2021	2022	2022	
	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	
	-	-	-	-	
	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	
<i>en millions d'euros</i>	(2)	(3)	(4)	(5)	<i>in miljoen euro</i>
Solde de financement	-28 361	-26 537	-18 039	-16 714	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-4 426	-4 242	- 992	- 653	cyclische correctie
One-off	- 120	129	- 37	- 300	one-off
Correction pour transferts	- 538	- 543	- 148	- 150	correctie voor overdrachten
Solde structurel	-23 278	-21 880	-16 863	-15 611	Structureel saldo
<i>PIB</i>	485 188	490 328	506 035	513 376	<i>bbp</i>
	2021	2021	2022	2022	
	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	
	-	-	-	-	
	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	
<i>en % du PIB</i>	(2)	(3)	(4)	(5)	<i>in % van het bbp</i>
Solde de financement	-5,85	-5,41	-3,56	-3,26	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-0,91	-0,87	-0,20	-0,13	cyclische correctie
One-off	-0,02	0,03	-0,01	-0,06	one-off
Correction pour transferts	-0,11	-0,11	-0,03	-0,03	correctie voor overdrachten
Solde structurel	-4,80	-4,46	-3,33	-3,04	Structureel saldo

Het structureel saldo van entiteit I wordt geraamd op -21.880 miljoen EUR in 2021 of -4,46 % van het bbp. Dit is een verbetering met 1.398 miljoen EUR of 0,34 procentpunt bbp ten opzichte van de ramingen in juli.

Voor 2022 wordt het structureel saldo van entiteit I geraamd op -15.611 miljoen EUR of -3,04 % van het bbp. Ten opzichte van de ramingen van juli is dit een verbetering met 1.251 miljoen EUR of 0,29 procentpunt bbp.

Raming nominaal en structureel saldo gezamenlijke overheid

Aan de hand van de ramingen van het nominaal saldo voor entiteit I en entiteit II wordt het nominaal saldo van de gezamenlijke overheid geraamd. Voor de raming van het nominaal saldo van entiteit II werden de ramingen uit het rapport van juli hernomen waarbij op het niveau van de Gemeenschappen en Gewesten een correctie werd doorgevoerd ten belope van het verschil inzake afdrachten aan de Gemeenschappen en Gewesten tussen de huidige ramingen en deze van juli. Dit geeft een verbetering van het geraamde saldo van entiteit II met 299 miljoen EUR in 2021 en met 1.132 miljoen EUR in 2022.

De volgende tabel geeft de raming weer van het nominaal en structureel saldo van de gezamenlijke overheid.

Tabel 3: Raming nominaal en structureel saldo gezamenlijke overheid

	2021	2021	2022	2022	
	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	
	-	-	-	-	
<i>en millions d'euros</i>	Mon. juli '21 (2)	Mon. sep. '21 (3)	Mon. juli '21 (4)	Mon. sep. '21 (5)	<i>in miljoen euro</i>
Entité I					Entiteit I
Solde de financement	-28 361	-26 537	-18 039	-16 714	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-4 426	-4 242	- 992	- 653	Cyclische correctie
One-off	- 120	129	- 37	- 300	One-off
Correction pour transferts	- 538	- 543	- 148	- 150	Correctie voor overdrachten
Solde structureel	-23 278	-21 880	-16 863	-15 611	Structureel saldo
Entité II					Entiteit II
Solde de financement	-9 466	-9 167	-5 679	-4 547	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-2 141	-2 053	- 480	- 316	Cyclische correctie
One-off	724	475	606	869	One-off
Correction pour transferts	538	543	148	150	Correctie voor overdrachten
Solde structureel	-8 586	-8 133	-5 953	-5 250	Structureel saldo
Ensemble des pouvoirs publics					Gezamenlijke overheid
Solde de financement	-37 828	-35 704	-23 718	-21 261	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-6 567	-6 295	-1 472	- 970	Cyclische correctie
One-off	604	604	569	569	One-off
Solde structureel	-31 865	-30 013	-22 815	-20 861	Structureel saldo
PIB	485 188	490 328	506 035	513 376 bbp	
	2021	2021	2022	2022	
	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	
	-	-	-	-	
<i>en % du PIB</i>	Mon. juli '21 (2)	Mon. sep. '21 (3)	Mon. juli '21 (4)	Mon. sep. '21 (5)	<i>in % van het bbp</i>
Entité I					Entiteit I
Solde de financement	-5,85	-5,41	-3,56	-3,26	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-0,91	-0,87	-0,20	-0,13	Cyclische correctie
One-off	-0,02	0,03	-0,01	-0,06	One-off
Correction pour transferts	-0,11	-0,11	-0,03	-0,03	Correctie voor overdrachten
Solde structureel	-4,80	-4,46	-3,33	-3,04	Structureel saldo
Entité II					Entiteit II
Solde de financement	-1,95	-1,87	-1,12	-0,89	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-0,44	-0,42	-0,09	-0,06	Cyclische correctie
One-off	0,15	0,10	0,12	0,17	One-off
Correction pour transferts	0,11	0,11	0,03	0,03	Correctie voor overdrachten
Solde structureel	-1,77	-1,66	-1,18	-1,02	Structureel saldo
Ensemble des pouvoirs publics					Gezamenlijke overheid
Solde de financement	-7,80	-7,28	-4,69	-4,14	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-1,35	-1,28	-0,29	-0,19	Cyclische correctie
One-off	0,12	0,12	0,11	0,11	One-off
Solde structureel	-6,57	-6,12	-4,51	-4,06	Structureel saldo

Het **nominaal saldo** van de gezamenlijke overheid wordt voor 2021 herraamd op een tekort van 7,28 % van het bbp of -35.704 miljoen EUR. Ten opzichte van de ramingen van juli is dit een verbetering met 0,51 procentpunt bbp of 2.124 miljoen EUR.

Voor 2022 wordt het nominaal saldo van de gezamenlijke overheid herraamd op een tekort van 4,14 % van het bbp of -21.261 miljoen EUR. Ten opzichte van de ramingen van juli is dit een verbetering met 0,55 procentpunt bbp of 2.457 miljoen EUR.

Het **structureel saldo** van de gezamenlijke overheid wordt voor 2021 herraamd op een tekort van 6,12 % van het bbp of -30.013 miljoen EUR. Dit is een verbetering met 0,45 procentpunt bbp of 1.852 miljoen EUR.

Voor 2022 wordt het structureel saldo van de gezamenlijke overheid herraamd op een tekort van 4,06 % van het bbp of -20.861 miljoen EUR. Ten opzichte van de ramingen van juli is dit een verbetering met 0,45 procentpunt bbp of 1.954 miljoen EUR.

Raming schuldgraad gezamenlijke overheid

In tegenstelling tot de ramingen van juli zou de schuldgraad over de periode 2020-2022 dalen. Deze daling is zo goed als integraal toe te schrijven aan de impact van de endogene factoren. Vooral de hogere nominale groeicijfers en in mindere mate de daling van het vorderingensaldo in zowel 2021 als 2022 zouden de schuldgraad doen afnemen van 114,1% in 2020 naar 113,0 % in 2021 en 112,7 % in 2022. De volgende tabel geeft de evolutie van de schuldgraad.

Tabel 4: Raming schuldgraad gezamenlijke overheid

	2020	2021	2021	2022	2022	
	ICN april '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	
	-	-	-	-	-	
	INR april '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	
<i>En % du PIB</i>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	<i>In % van het bbp</i>
Taux d'endettement	114,1	114,6	113,0	115,3	112,7	Schuldgraad
Variation du taux d'endettement	16,0	0,5	-1,1	0,7	-0,3	Verandering schuldgraad
Facteurs endogènes	14,8	-0,2	-1,8	0,0	-0,9	Endogene factoren
Facteurs exogènes	1,2	0,7	0,7	0,7	0,6	Exogene factoren

3 Economische omgeving

De macro-economische parameters zijn afkomstig uit de economische begroting zoals deze door het Federaal Planbureau op 9 september 2021 werden gepubliceerd. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de ramingen van de belangrijkste parameters voor 2021 en 2022, en vergelijkt deze met de ramingen uit de economisch begroting van juni.

Tabel 3: Macro-economische parameters voor België volgens de economische begroting

Wijzigingspercentages in volume, tenzij anders vermeld	EB sept 2021			EB juni 2021			Verschil sept-juni		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Consumptieve bestedingen van de particulieren	-8,7	5,8	6,8	-8,7	4,5	6,4	0,0	1,3	0,4
Consumptieve bestedingen van de overheid	0,9	4,9	-0,7	0,6	5,5	-0,7	0,3	-0,6	0,0
Brutovorming van vast kapitaal	-7,0	11,1	2,1	-6,8	10,0	1,2	-0,2	1,1	0,9
a. Bedrijfsinvesteringen	-7,8	10,6	3,4	-7,8	8,7	2,1	0,0	1,9	1,3
b. Overheidsinvesteringen	-2,3	16,3	-1,3	-0,2	17,4	0,2	-2,1	-1,1	-1,5
c. Investerings in woongebouwen	-6,9	10,0	0,2	-6,9	10,0	-1,0	0,0	0,0	1,2
Veranderingen in voorraden (bijdrage tot de bbp-groei)	0,0	-1,5	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	-0,5	0,0
Totale binnenlandse vraag	-6,0	5,3	3,7	-6,0	5,1	3,3	0,0	0,2	0,4
Uitvoer van goederen en diensten	-4,6	7,0	5,7	-4,6	5,7	5,9	0,0	1,3	-0,2
Invoer van goederen en diensten	-4,3	6,5	6,5	-4,3	5,1	6,4	0,0	1,4	0,1
Netto-uitvoer (bijdrage tot bbp-groei)	-0,3	0,4	-0,7	-0,3	0,5	-0,4	0,0	-0,1	-0,3
Bruto binnenlands product	-6,3	5,7	3,0	-6,3	5,5	2,9	0,0	0,2	0,1
Bbp-deflator	1,1	2,8	1,6	1,1	1,9	1,3	0,0	0,9	0,3
Nationaal indexcijfer der consumptieprijzen	0,7	1,9	2,1	0,7	1,5	1,7	0,0	0,4	0,4
Gezondheidsindex	1,0	1,6	2,1	1,0	1,1	1,8	0,0	0,5	0,3
Reël beschikbaar inkomen van de particulieren	1,4	1,8	0,6	1,4	1,7	0,6	0,0	0,1	0,0
Spaarquote van de particulieren (in % beschikbaar inkomen)	21,8	18,7	13,7	21,8	19,6	14,9	0,0	-0,9	-1,2
Evolutie werkgelegenheid (in duizendtallen)	-0,7	59,6	13,2	-0,7	34,6	8,9	0,0	25,0	4,3
Werkloosheidsgraad (definitie FPB, in %)	9,1	8,6	8,9	9,1	8,7	9,0	0,0	-0,1	-0,1
Wisselkoers van de euro in dollar (aantal dollars/100 euro)	114,1	119,1	118,2	114,1	121,8	123,5	0,0	-2,7	-5,3
Korte rente (Euribor, 3 maanden) (%)	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4	-0,5	-0,5	0,0	0,0	0,0
Lange rente (OLO, 10 jaar) (%)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,1	0,3	0,0	-0,2	-0,4

Ten opzichte van de economische begroting in juni zijn de wijzigingen beperkt. Er werd nu rekening gehouden met de nationale rekeningen op kwartaalbasis tot en met het tweede kwartaal van 2021. In het tweede kwartaal waren er redelijk wat opwaartse herzieningen ten opzichte van de economische begroting in juni. Daarnaast nam de consumptieprijs-inflatie in de zomer sterker toe dan verwacht onder invloed van de stijgende energie- en grondstofprijzen. Tenslotte heeft de werkgelegenheid sterker gepresteerd dan voorzien in het tweede kwartaal van 2021 onder invloed van een toename van studentenarbeid. Er zijn ook indicaties dat de werkgelegenheidstoename forser zal zijn dan voorzien in het derde kwartaal van 2021.

Internationale omgeving

Als gevolg van de COVID-19-uitbraak en de maatregelen ter bestrijding van het coronavirus, bevond de wereldeconomie zich in 2020 in een historische recessie. Sinds de vorige economische begroting nam het aantal vaccinaties sterk toe. Desondanks is ook het aantal besmettingen terug aan het stijgen.

Na twee kwartalen van negatieve groei, ging de economische activiteit in de Eurozone, ruim boven de verwachtingen, terug sterk opveren in het tweede kwartaal van 2021. De groei zou robuust blijven in de tweede helft van 2021 en in 2022. De bbp-groei van de eurozone als geheel werd opwaarts herzien tot 4,8 % in 2021 en zou zich handhaven op 4,4 % in 2022. Het BBP van de Eurozone blijft in 2021 onder het pré-crisis niveau.

In de VS lag het bbp reeds in het tweede kwartaal van 2021 boven het pré-crisisniveau. Echter ging de economie vertragen in het derde kwartaal van 2021 na 4 opeenvolgende kwartalen van sterke groei.

In China ging de economische groei vertragen in de eerste helft van 2021. Onder meer als gevolg van de komst van de deltavariant, een vertraging in de uitvoer en problemen in toeleveringsketens.

Financiële markten

De lange termijnrente is de voorbije 3 maand aanzienlijk gedaald.

De inflatie liep in de Eurozone op tot 3 % in augustus (het hoogste niveau in 10 jaar). Men gaat er echter vanuit dat de inflatieopstoot van voorbijgaande aard is. Er is geen spoor van tweedevonde-effecten. De loongroei in Europa blijft gematigd.

De constante stijging van de olieprijs is eindelijk gestopt deze zomer onder invloed van het akkoord binnen OPEC+ om de productie stelselmatig op te trekken.

Heel wat energieprijzen zoals aardgas, elektriciteit en steenkool zijn sterk gestegen.

De euro verloor terrein ten opzichte van de dollar ten gevolge het monetair beleid dat gevoerd wordt in de VS.

Risico's

Het ontstaan van nieuwe varianten alsook de doeltreffendheid van de vaccins zijn belangrijke factoren. Daarnaast zou het monetair beleid kunnen verstrengd worden om de inflatie in te tomen. Ook bestaat er onzekerheid over het tijdstip waarop het budgettair beleid weer restrictiever zal worden. Tenslotte is het nog onzeker wat het effect van de hogere inflatie zal zijn op de koopkracht en de schuldengroei.

Belgische economie

Wat betreft de economische groei werd deze in 2021 en 2022 licht opwaarts herzien tot respectievelijk 5,7 % en 3,0 %. In het vierde kwartaal van 2021 wordt het pré-crisisniveau behaald.

Wat betreft de bestedingscomponenten werden de particuliere consumptie en de bedrijfsinvesteringen sterk opwaarts herzien in 2021 en 2022. De particuliere consumptie werd opwaarts herzien door het verder heropenen van de Belgische economie.

De opwaartse herzieningen van de bedrijfsinvesteringen en de investeringen in woongebouwen moeten gezien worden in het licht van de lage rentevoeten en het toegenomen consumentenvertrouwen doordat er meer werkgelegenheidscreatie is. Wat betreft de bedrijfsinvesteringen is er een hogere rendabiliteit.

De in- en uitvoer bevestigen dat er meer internationale handel was vanaf het tweede kwartaal van 2021. De herziening van de bijdrage van de netto-uitvoer aan de bbp-groei bleef echter beperkt.

Het aggregaat van het beschikbaar inkomen van de gezinnen is niet veel gewijzigd maar wel de compositie ervan. Er zijn tegengestelde bewegingen die elkaar opheffen. De toename van de werkgelegenheid heeft een positief effect terwijl dat de opwaartse herziening van de inflatie een negatief effect heeft op het reële beschikbaar inkomen. Doordat de particuliere consumptie opwaarts werd herzien, valt de spaarquote lager uit in 2021 en 2022.

Prijzen

De consumptieprijsindex en de gezondheidsindex werden opwaarts herzien in 2021 en 2022 door de stijgende energieprijzen in 2021 en een toenemende onderliggende inflatie in 2022 ingevolge de aantrekkende economische activiteit.

De spilindex werd overschreden in augustus 2021, dit is twee maanden vroeger dan wat verwacht was in de economische begroting van juni. De volgende overschrijding zou plaatsvinden in juni 2022, daar waar er in de economische begroting van juni geen overschrijding in 2022 was voorzien..

Arbeidsmarkt

De binnenlandse werkgelegenheid werd opwaarts herzien met 25.000 personen in 2021. Ook in 2022 is er een lichte opwaartse herziening met 4.300 personen.

In de privésector nam de loontrekkende werkgelegenheid uitgedrukt in aantal personen en in aantal uren sterk toe tijdens het tweede kwartaal van 2021. Onder meer door de toename van studentenarbeid.

Het arbeidsvolume (aantal gewerkte uren per persoon) nam ook sterk toe in het tweede kwartaal van 2021. Dit door de arbeidsduur die zich herstelt nadat deze sterk gekrompen was in de voorgaande kwartalen. In 2022 vertraagt de groei van het arbeidsvolume als gevolg van de economische dynamiek en een vertraagde productiviteitsgroei.

De werkgelegenheid van de zelfstandigen en de overheidswerkgelegenheid bleef positief tijdens de crisisperiode. Deze blijft positief in 2021 en boet aan kracht in tijdens 2022.

De bevolkingscijfers werden positief herzien en bijgevolg ook de beroepsbevolking in 2022. De verwachte inzinking van de migratie ten gevolge van de coronacrisis bleek namelijk beperkter dan aanvankelijk verwacht. In 2021 werd de beroepsbevolking ook opwaarts herzien als gevolg van de opwaartse herziening in de werkgelegenheid.

Dit impliceert dat de werkloosheid zal dalen in 2021 met 26.000 personen en stijgen in 2022 met 19.000 personen.

4 Entiteit I – Actualisatie 2021–2022

4.1 Federale overheid

4.1.1 Raming van het vorderingensaldo van de federale overheid

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de opbouw van het vorderingensaldo van de federale overheid.

Tabel 5: Raming van het vorderingensaldo van de federale overheid

(en millions EUR sauf indication contraire)	2020	2021	2021	2022	2022	Différence	Différence	%	%	(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)
	réalisations	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Vershil	Vershil	Vershil	Vershil	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(3) vs. (2)	(5) vs. (4)	(3) vs. (1)	(5) vs. (3)	
Recettes fiscales	111 115	120 273	121 201	125 914	127 670	928	1 757	9,1	5,3	Fiscale ontvangsten
Transferts fiscaux (-)	-62 970	-70 116	-70 442	-71 859	-72 465	- 326	- 606	- 11,9	- 2,9	Fiscale overdrachten (-)
Moyens fiscaux	48 144	50 158	50 759	54 055	55 205	601	1 150	5,4	8,8	Fiscale middelen
Moyens non fiscaux	3 652	3 877	3 856	4 063	4 092	- 21	29	5,6	6,1	Niet-fiscale middelen
Recettes Voies et Moyens	51 797	54 035	54 615	58 117	59 297	581	1 180	5,4	8,6	Middelen
Charges d'intérêt (-)	-8 004	-7 299	-7 336	-6 518	-6 390	- 37	127	8,3	12,9	Interestlasten (-)
Dépenses primaires (-)	-72 154	-70 740	-70 680	-66 979	-66 479	59	500	2,0	5,9	Primaire uitgaven (-)
Dép. dispenses précompte pr. (-)	-3 628	-3 623	-3 666	-3 738	-3 802	- 44	- 64	- 1,1	- 3,7	Uitgave vrijstellingen BV (-)
Solde primaire organismes	62	188	188	205	205	0	0	200,5	9,2	Primair saldo instellingen
Corrections de passage non ventilées	442	6	10	- 17	- 25	4	- 8	- 97,8	- 359,2	Onverdeelde overgangscorrecties
Solde de financement pouvoir fédéral	-31 486	-27 433	-26 870	-18 930	-17 195	563	1 735	14,7	36,0	Vorderingensaldo federale overheid
% PIB	-6,98	-5,65	-5,48	-3,74	-3,35	0,17	0,39	21,5	38,9	% bbp

Het vorderingensaldo van de federale overheid wordt voor 2021 geraamd op een tekort van 26.870 miljoen EUR of -5,48 % van het bbp. Dit is een verbetering met 563 miljoen EUR ten opzichte van de ramingen van juli.

Voor 2022 wordt het tekort van de federale overheid geraamd op 17.195 miljoen EUR of -3,35 % van het bbp. Dit is een verbetering met 1.735 miljoen EUR ten opzichte van de ramingen van juli.

4.1.2 Bespreking van de ramingen per ontvangsten-/uitgavenrubriek

4.1.2.1 Fiscale ontvangsten

De cijfers van de fiscale ontvangsten zijn afkomstig van de dienst Beleidsexpertise en -ondersteuning van de FOD Financiën². Ze betreffen enkel de federaal geïnde bedragen, exclusief de gemeentelijke opcentiemen. Een gedeelte hiervan dient nog te worden doorgestort naar andere entiteiten.

Er kon voor de ramingen nu beroep worden gedaan op de realisaties tot en met juli die gunstig zijn. Voor het rapport van juli waren slechts de ontvangsten tot en met mei beschikbaar in kastermen. Daarbij moet rekening worden gehouden dat voor de raming in ESR-termen, al naargelang de belastingcategorie, nog een verschuiving tot maximaal 2 maanden moet worden toegepast op de kasontvangsten. Dit betekent dat afhankelijk van belastingcategorie, er in juli 3 à 5 maanden van de ontvangsten 2021 in ESR-termen beschikbaar waren, en nu 5 à 7 maanden.

Er werd voor de ramingen ook gebruik gemaakt van de economische begroting van september, die ten opzichte van de versie van juni een aantal gunstigere parameters oplevert voor de fiscale ontvangsten.

Tabel 6: Parameters uit de economische begroting voor de fiscale ontvangsten

Impôt	Variables	2021	2021	2022	2022
		BE juin 2021	BE Sept 2021	BE juin 2021	BE sept 2021
PRP	Salaires (croissance réelle)	3,8%	5,0%	3,0%	2,8%
	Allocations (croissance réelle)	-0,3%	-0,8%	-2,4%	-1,9%
	Dont inflation (t-1)	0,7%	0,7%	1,5%	1,9%
ISoc	Base macroéconomique	23,0%	25,0%	2,9%	3,4%
	Profitabilité	10,9%	11,3%	-1,5%	-1,3%
TVA	Base macroéconomique	7,3%	8,9%	6,6%	7,2%
Accises	Consommation à prix constants	4,9%	6,2%	5,4%	5,7%
	Part du tabac, carburants, alcool	-1,8%	-2,5%	-4,6%	-4,8%

² Cf. nota ESS/2021-0026-01 dd.17 september.

Net zoals in juli werd de gebruikelijke gedesaggreerde methode aangepast om rekening te houden met uitzonderlijke effecten ingevolge COVID-19.

De maatregelen en technische factoren die de ramingen beïnvloeden, werden behouden zoals in juli.

4.1.2.1.1 De fiscale ontvangsten van 2021 in ESR-termen

De fiscale ontvangsten worden voor 2021 nu 928 miljoen EUR hoger geraamd dan in juli. Exclusief belastingen geheel geïnd voor derden bedraagt de toename 620 miljoen EUR. De belangrijkste toenames voor de federale overheid ten opzichte van juli situeren zich bij volgende categorieën:

- voorafbetalingen: +622 miljoen EUR;
- bedrijfsvoorheffing: +595 miljoen EUR;
- accijnzen: +214 miljoen EUR;
- zuivere btw: +164 miljoen EUR;

Voor al deze categorieën zijn de economische parameters die werden gebruikt om deze rubrieken te schatten merklijk gunstiger dan in juli.

Daarnaast zijn er aanzienlijke dalingen bij de kohieren. De evolutie van de kohieren kan worden verklaard doordat de kohieren werden herraamd op basis van de geactualiseerde gegevens omtrent realisaties en inkohieringen, en tevens dat de kohieren niet direct afhankelijk zijn van de actuele conjunctuur, maar van het saldo van de totale belasting en de vroeger reeds betaalde voorheffing en verrichte voorafbetalingen.

- kohieren vennootschappen: -225 miljoen EUR;
- kohieren natuurlijke personen: -900 miljoen EUR;

Tabel 7: De fiscale ontvangsten 2021-2022 in ESR-termen

	2020	2021	2021	2022	2022	Différence	Différence	%	%	
(en millions EUR sauf indication contraire)	réalisations	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	-	-	-	-	(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)
	-	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Vers	Vers	Vers	Vers	
	realisations	(2)	(3)	(4)	(5)	(3) vs. (2)	(5) vs. (4)	(3) vs. (1)	(5) vs. (3)	
	(1)									
Précompte mobilier	3 364	3 726	3 791	3 933	4 188	65	255	12,7	10,5	Roerende voorheffing
dividendes	2 110	2 543	2 607	2 668	2 864	64	196	23,5	9,9	dividenden
autres	1 340	1 449	1 425	1 542	1 576	-24	34	6,3	10,6	andere
rôles	-86	-266	-241	-276	-252	25	25	-178,7	-4,5	kohieren
Participation des travailleurs	8	9	8	9	9	0	0	0,5	1,5	Werknemersparticipatie
Versements anticipés	13 909	15 595	16 217	16 126	16 846	622	721	16,6	3,9	Voorafbetalingen
Rôles	-2 881	-1 501	-2 652	-1 478	-2 480	-1 152	-1 003	7,9	6,5	Kohieren
sociétés	2 246	2 481	2 256	2 707	2 490	-225	-217	0,4	10,4	vennootschappen
personnes physiques	-5 350	-4 252	-5 151	-4 464	-5 186	-900	-722	3,7	-0,7	natuurlijke personen
impôts des non résidents	223	270	243	279	216	-27	-63	8,8	-11,3	belasting der niet-inwoners
Précompte professionnel	49 389	50 657	51 251	52 255	53 156	595	901	3,8	3,7	Bedrijfsvoorheffing
source	49 060	50 365	50 891	51 936	52 787	527	851	3,7	3,7	bron
rôles	329	292	360	319	370	68	50	9,3	2,7	kohieren
Divers non régionaux	348	311	311	321	320	-1	-1	-10,6	2,9	Niet-geregionaliseerde diversen
Impôts directs	64 136	68 798	68 927	71 166	72 039	129	873	7,5	4,7	Directe belastingen
Accises	8 458	9 117	9 331	9 265	9 489	214	224	10,3	1,7	Accijnzen
TVA	31 742	35 229	35 383	38 164	38 549	155	385	11,5	8,9	Btw
pure	28 806	31 727	31 891	34 513	34 906	164	394	10,7	9,5	zuivere
droits et taxes divers	2 935	3 502	3 493	3 651	3 642	-9	-9	19,0	4,3	diverse rechten en taksen
Droits d'enregistrement non régionaux	143	147	153	150	156	6	6	7,0	2,0	Niet-geregionaliseerde registratierechten
Divers et amendes non régionaux	872	871	915	929	937	44	8	4,9	2,4	Niet-geregionaliseerde diversen en boeten
Régularisation (montants non répartis)	96	145	217	115	118	72	3	127,3	-45,9	Regularisatie (niet-verdeelde bedragen)
Total hors impôts entièrement encaissés pour des tiers	105 447	114 305	114 926	119 790	121 287	620	1 498	9,0	5,5	Totaal excl. belastingen geheel geïnd voor derden
Impôts entièrement encaissés pour des tiers										Belastingen geheel geïnd voor derden
Impôts régionaux	3 361	3 561	3 853	3 551	3 778	292	227	14,6	-1,9	Gewestelijke belastingen
Taxe de circulation	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Verkeersbelasting
Taxe de mise en circulation	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Belasting op inverkeerstelling
Taxe sur les jeux et paris	15	20	13	29	29	-6	0	-11,2	118,2	Belasting op spelen en weddenschappen
Appareils automatiques de divertissement	9	6	0	11	11	-5	0	-99,3	18 282,5	Automatische ontspannings toestellen
Précompte immobilier	37	0	0	0	0	0	0	0	0	Onroerende voorheffing
Amendes reg. impôts directs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Geregionaliseerde boeten directe bel.
Droits d'enregistrement régionalisés	2 038	2 085	2 263	2 082	2 316	179	234	11,0	2,4	Geregionaliseerde registratierechten
Amendes reg. impôts indirects	200	285	285	272	273	1	1	42,5	-4,5	Geregionaliseerde boeten indirecte bel.
Droits de succession	1 061	1 166	1 290	1 157	1 148	124	-8	21,6	-11,0	Successierechten
Droits de douane	2 307	2 407	2 423	2 573	2 605	16	32	5,0	7,5	Douanerechten
Total y compris impôts entièrement encaissés pour des tiers (impôts additionnels exclus)	111 115	120 273	121 201	125 914	127 670	928	1 757	9,1	5,3	Totaal incl. belastingen geheel geïnd voor derden (uitgez. opcentiemen)

Ten opzichte van 2020 stijgen de fiscale ontvangsten (inclusief belastingen geheel geïnd voor derden) met 9,1 %.

4.1.2.1.2 De fiscale ontvangsten van 2022 in ESR-termen

De ramingen voor 2022 zijn zoals gebruikelijk gebaseerd op deze van 2021. De verschillen ten opzichte van juli voor 2021 hebben dus ook een grote invloed op de cijfers voor 2022. Daarnaast zorgen de nog iets gunstigere parameters van de economische begroting voor een hogere groei ten opzichte van 2021 dan in juli.

Voor 2022 worden de fiscale ontvangsten 1 757 miljoen EUR gunstiger geraamd dan in juli. De fiscale ontvangsten worden nu 5,3 % hoger geraamd dan voor 2021, in juli werd een stijging van 4,7 % voorzien ten opzichte van 2021. Exclusief belastingen geheel geïnd voor derden bedraagt de toename 1 498 miljoen EUR.

De belangrijke verschillen voor de federale overheid in vergelijking met juli situeren zich bij:

- bedrijfsvoorheffing: +901 miljoen EUR;
- voorafbetalingen: +721 miljoen EUR;
- zuivere btw: +394 miljoen EUR;
- roerende voorheffing: +255 miljoen EUR;
- accijnzen en diversen: +224 miljoen EUR;
- kohieren vennootschappen: -217 miljoen EUR;
- kohieren natuurlijke personen: -722 miljoen EUR;

4.1.2.1.3 De overgang naar de fiscale ontvangsten in kas-termen

Een groot gedeelte van de overgang tussen ESR- en kasconcept betreft de vrijstellingen van de bedrijfsvoorheffing die in ESR niet worden aangerekend als een vermindering van de ontvangsten. Deze komen verder nog aan bod in een aparte rubriek als ESR-uitgave. Daarnaast bevat de overgang de gebruikelijke correctie voor het verschil in moment van registratie voor een aantal belastingcategorieën. Voor de accijns-verrekening in het kader van de BLEU is er zoals in juli geen bedrag opgenomen.

De tabel hierna toont de overgang van de totale fiscale ontvangsten in ESR-termen naar de totale fiscale ontvangsten op kasbasis.

Tabel 8: De overgang van ESR-ontvangsten naar kasontvangsten

	2020 realisaties - réalisations (1)	2021 Mon. juli '21 - Mon. juil. '21 (2)	2021 Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (3)	2022 Mon. juli '21 - Mon. juil. '21 (4)	2022 Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (5)
ESR-basis Financiën	111 115	120 273	121 201	125 914	127 670
vrijstellingen BV	3 628	3 623	3 666	3 738	3 802
federale ESR-correctie excl. vrijstellingen BV	2 329	1 875	1 955	543	796
niet-federale ESR-correctie	- 45	- 1	5	3	5
kasbasis	105 203	114 777	115 575	121 629	123 068

De ramingen van de fiscale ontvangsten op kasbasis komen voor 2021 uit op 115 575 miljoen EUR en op 123 068 miljoen EUR voor 2022.

De volgende tabel geeft het detail weer van de fiscale ontvangsten op kasbasis.

Tabel 9: De fiscale ontvangsten 2021-2022 op kasbasis

	2020	2021	2021	2022	2022	Différence	Différence	%	%	
(en millions EUR sauf indication contraire)	réalisations	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	-	-	Différence	Différence	(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	realisations	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Verschil	Verschil	Verschil	Verschil	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(3) vs. (2)	(5) vs. (4)	(3) vs. (1)	(5) vs. (3)	
Taxe compensatoire des accises	0	0	0	0	0	0	0	67,8	0,0	Accijnscompenserende belasting
Précompte mobilier	3 414	3 724	3 769	3 931	4 165	46	234	10,4	10,5	Roerende voorheffing
dividendes	2 212	2 540	2 599	2 664	2 856	59	191	17,5	9,9	dividenden
autres	1 273	1 444	1 409	1 537	1 559	-35	22	10,7	10,7	andere
rôles	-71	-260	-239	-270	-249	21	21	-234,4	-4,5	kohieren
Participation des travailleurs	8	9	8	9	9	0	0	0,5	1,5	Werknemersparticipatie
Versements anticipés	13 909	15 595	16 217	16 126	16 846	622	721	16,6	3,9	Voorafbetalingen
Rôles	-3 532	-1 414	-2 741	-1 400	-2 568	-1 327	-1 168	22,4	6,3	Kohieren
sociétés	1 266	2 542	2 218	2 765	2 451	-324	-314	75,2	10,5	vennootschappen
personnes physiques	-5 032	-4 225	-5 201	-4 436	-5 234	-976	-797	-3,3	-0,6	natuurlijke personen
impôt des non résidents	234	269	242	271	214	-27	-57	3,1	-11,4	belasting der niet-inwoners
Précompte professionnel	45 614	45 502	45 991	48 306	49 103	489	797	0,8	6,8	Bedrijfsvoorheffing
source	45 262	45 211	45 631	47 988	48 734	420	746	0,8	6,8	bron
rôles	352	291	360	318	369	69	51	2,3	2,7	kohieren
Divers non régionaux	348	311	311	321	320	-1	-1	-10,6	2,9	Niet-geregionaliseerde diversen
Impôts directs	59 760	63 727	63 556	67 292	67 874	-171	582	6,4	6,8	Directe belastingen
Accises	8 515	9 117	9 331	9 265	9 489	214	224	9,6	1,7	Accijnzen
TVA	30 105	34 802	35 135	37 757	38 118	333	361	16,7	8,5	Btw
pure	27 174	31 313	31 646	34 118	34 479	333	361	16,5	9,0	zuivere
droits et taxes divers	2 931	3 489	3 489	3 639	3 639	0	0	19,1	4,3	diverse rechten en taken
Droits d'enregistrement non régionaux	143	147	153	150	156	6	6	7,0	2,0	Niet-geregionaliseerde registratierechten
Divers et amendes non régionaux	872	871	915	929	937	44	8	4,9	2,4	Niet-geregionaliseerde diversen en boeten
Regularisation (montants non répartis)	95	145	215	115	115	70	0	127,2	-46,5	Regularisatie (niet-verdeelde bedragen)
Total	99 490	108 808	109 304	115 508	116 689	496	1 181	9,9	6,8	Totaal
<u>Impôts entièrement encaissés pour des tiers</u>										<u>Belastingen geheel geïnd voor derden</u>
Impôts régionaux	3 406	3 562	3 848	3 548	3 773	286	225	13,0	-2,0	Gewestelijke belastingen
Taxe de circulation	0	0	0	0	0	0	0			Verkeersbelasting
Taxe de mise en circulation	0	0	0	0	0	0	0			Belasting op inverterstelling
Taxe sur les jeux et paris	15	20	13	29	29	-6	0	-11,2	118,2	Belasting op spelen en weddenschappen
Appareils automatiques de divertissement	9	6	0	11	11	-5	0	-99,3	18 282,5	Automatische ontspanningstoestellen
Précompte immobilier	38	0	0	0	0	0	0			Onroerende voorheffing
Amendes reg. impôts directs	0	0	0	0	0	0	0			Geregion. fiscale boeten directe bel.
Droits d'enregistrement régionalisés	2 038	2 085	2 263	2 082	2 316	179	234	11,0	2,4	Geregion. registratierechten
Amendes reg. impôts indirects	200	285	285	272	273	1	1	42,5	-4,5	Geregion. fiscale boeten indirecte bel.
Droits de succession	1 105	1 167	1 286	1 154	1 144	119	-10	16,3	-11,1	Successierechten
Droits de douane	2 307	2 407	2 423	2 573	2 605	16	32	5,0	7,5	Douanerechten
Total y compris impôts entièrement encaissés pour des tiers (impôts additionnels exclus)	105 203	114 777	115 575	121 629	123 068	798	1 438	9,9	6,5	Totaal incl. belastingen geheel geïnd voor derden (uitgez. opcentiemen)

4.1.2.2 Afdrachten van fiscale ontvangsten

4.1.2.2.1 Algemeen overzicht

De volgende tabel geeft een overzicht van de geraamde evolutie van de fiscale afdrachten voor de periode 2020-2022.

Tabel 10: Fiscale afdrachten

(en millions EUR sauf indication contraire)	2020	2021	2021	2022	2022	Différence	Différence	%	%	(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)
	réalisations - realisaties (1)	Mon. juil. '21 - Mon. juli '21 (2)	Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (3)	Mon. juil. '21 - Mon. juli '21 (4)	Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (5)	Vershil (3) vs. (2)	Vershil (5) vs. (4)	Vershil (3) vs. (1)	Vershil (5) vs. (3)	
UE	2 877	2 997	3 013	3 203	3 235	16	32	4,7	7,4	EU
TVA	569	590	590	629	629	0	0	3,7	6,6	Btw
Droits de douane	2 307	2 407	2 423	2 573	2 605	16	32	5,0	7,5	Douanerechten
Communautés et Régions	42 318	46 336	46 635	47 820	48 744	299	923	10,2	4,5	Gemeenschappen en Gewesten
Impôts régionaux	3 409	3 566	3 852	3 552	3 776	286	224	13,0	-2,0	Gewestelijke belastingen
Taxe additionnelle régionale sur l'IPP	9 481	9 859	9 873	10 302	10 492	14	190	4,1	6,3	Gewestelijke aanvullende belasting op PB
Dotations IPP et TVA	29 549	33 044	33 044	34 105	34 616	0	512	11,8	4,8	PB- en btw-dotaties
Limitation 2 % des 'versements' comme prévu dans l'article 54, §1, alinéa 6 et 7, LSF	- 121	- 133	- 133	- 138	- 140	0	- 2	- 10,4		2 %-beperking van de 'stortingen' zoals bedoeld in artikel 54, §1, zesde en zevende lid, BFW
Sécurité sociale	17 124	20 010	20 011	19 996	19 641	1	- 355	16,9	- 1,8	Sociale zekerheid
Gestion globale travailleurs salariés	14 419	16 883	16 883	17 025	16 656	0	- 368	17,1	- 1,3	Gloobaal beheer werknemers
Gestion globale travailleurs indépendants	2 427	2 841	2 841	2 676	2 689	0	13	17,1	- 5,3	Gloobaal beheer zelfstandigen
Maribel social et CSSS	278	287	287	295	296	1	1	3,3	2,9	Sociale Maribel en BBSZ
Autres	576	640	645	686	687	5	2	12,0	6,6	Andere
Police	285	284	289	299	301	5	2	1,7	4,0	Politie
CREG	268	331	331	361	361	0	0	23,3	9,2	CREG
Apetra	23	24	24	25	25	0	0	6,7	2,0	Apetra
Transferts de recettes fiscales avant les corrections de passage	62 895	69 983	70 304	71 705	72 307	321	602	11,8	2,8	Afdrachten fiscale ontvangsten vóór overgangscorrecties
Corrections de passage non fédérales	- 45	- 1	5	3	5	5	2	110,2	4,2	Niet-federale overgangscorrecties
Autres corrections de passage	121	133	133	152	154	0	2	10,4	15,4	Andere overgangscorrecties
Transferts de recettes fiscales, incluant les corrections de passage au niveau du solde	62 970	70 116	70 442	71 859	72 465	326	606	11,9	2,9	Afdrachten fiscale ontvangsten, gecorrigeerd met overgangscorrecties op saldoniveau

De fiscale afdrachten in kastermen worden voor 2021 herraamd op 70.304 miljoen EUR. Dit is 321 miljoen EUR hoger dan de ramingen van juli. De stijging is vooral toe te schrijven aan de hogere afdrachten inzake gewestbelastingen (+286 miljoen EUR). Na overgangscorrecties worden de fiscale afdrachten voor 2021 geraamd op 70.442 miljoen EUR, d.i. 326 miljoen EUR hoger dan de ramingen in juli.

Voor 2022 worden de fiscale afdrachten in kastermen geraamd op 72.307 miljoen EUR. Dit is een stijging met 602 miljoen EUR ten opzichte van de ramingen in juli. Deze stijging is vooral toe te schrijven aan, enerzijds, de hogere afdrachten aan de Gemeenschappen en Gewesten (+923 miljoen EUR) en, anderzijds, aan een daling van de afdrachten aan de sociale zekerheid (-355 miljoen EUR). Na overgangscorrecties worden de fiscale afdrachten voor 2022 geraamd op 72.465 miljoen EUR, d.i. 606 miljoen EUR hoger dan de ramingen in juli.

4.1.2.2 Fiscale afdrachten aan de EU

Voor 2021 worden de fiscale afdrachten herraamd op 3.013 miljoen EUR. Dit is 16 miljoen EUR meer dan hetgeen geraamd was in juli. Deze stijging is integraal toe te schrijven aan een stijging van de inkomsten uit douanerechten.

Voor 2022 worden de fiscale afdrachten herraamd op 3.235 miljoen EUR. Dit is 32 miljoen EUR meer dan hetgeen geraamd was in juli. Ook voor 2022 is de stijging integraal toe te schrijven aan een stijging van de inkomsten uit douanerechten.

4.1.2.2.3 Fiscale afdrachten aan Gemeenschappen en Gewesten

1. Parameters

De volgende tabel geeft een overzicht van de parameters die werden gehanteerd voor de raming van de fiscale afdrachten aan de Gemeenschappen en Gewesten in het kader van de Bijzondere Financieringswet.

Tabel 11: Parameters BFW

begrotingsjaar (t) / année budgétaire (t)	2021	2022
	vermoedelijk - probable	initieel - initial
ICP / IPC	1,90%	2,10%
	EB-BE 09/09/21	EB-BE 09/09/21
reële bbp-groei / croissance réelle PIB	5,70%	3,00%
# inwoners -18 jaar	30/06/2020 (3° obs)	30/06/2021 (1° obs)
# habitants -18 ans		
VG / RF	1.287.813	1.292.782
WG excl. DG / RW excl. CG	733.073	729.615
BHG / RBC	276.512	274.256
totaal excl. DG / total hors CG	2.297.398	2.296.653
DG / CG	15.095	15.192
# leerlingen (6 tem 17 jaar) *	sch j / année scol	sch j / année scol
# élèves (6 à 17 ans inclus) *	2020 - 2021 ram-est	2021 - 2022 ram-est
VG / Comm fl	896.867	903.856
	57,783%	57,965%
FG / Comm fr	655.251	655.460
	42,217%	42,035%
totaal excl. DG / total hors CG	1.552.118	1.559.316
# inwoners 0 tot en met 18 jaar *	01/01/2021 REA	01/01/2022 ram-est
# habitants 0 à 18 ans inclus *		
VG / RF	1.359.064	1.362.565
WG incl. DG / RW avec CG incluse	789.726	787.111
BHG / RBC	288.777	288.258
Rijk incl. DG / Royaume avec CG incluse	2.437.567	2.437.934
DG / CG	15.968	16.085
WG excl. DG / RW hors CG	773.758	771.025
totaal excl. DG / total hors CG	2.421.599	2.421.848
# inwoners +80 jaar *	01/01/2021 REA	01/01/2022 ram-est
# habitants +80 ans *		
VG	370.957	371.635
WG incl. DG / RW avec CG incluse	168.210	166.769
BHG / RBC	42.759	42.387
Rijk incl. DG / Royaume avec CG incluse	581.926	580.792
DG / CG	3.965	4.071
WG excl. DG / RW hors CG	164.245	162.698
totaal excl. DG / total hors CG	577.961	576.720
totale bevolking *	01/01/2021 REA	01/01/2022 ram-est
population totale*		
VG / RF	6.653.062	6.675.184
WG incl. DG / RW avec CG incluse	3.648.206	3.654.313
BHG / RBC	1.219.970	1.222.191
Rijk incl. DG / Royaume avec CG incluse	11.521.238	11.551.688
DG / CG	78.144	78.299
WG excl. DG / RW hors CG	3.570.062	3.576.015
totaal excl. DG / total hors CG	11.443.094	11.473.390
totale bevolking: solid. mech. / population totale: méch. de solid.	01/01/(AJ-EI)2020 REA	01/01/(AJ-EI)2021 REA
VG / RF	6.629.143	6.653.062
WG incl. DG / RW avec CG incluse	3.645.243	3.648.206
BHG / RBC	1.218.255	1.219.970
Rijk incl. DG / Royaume avec CG incluse	11.492.641	11.521.238
DG / CG	77.949	78.144
WG excl. DG / RW hors CG	3.567.294	3.570.062
totaal excl. DG / total hors CG	11.414.692	11.443.094
federale personenbelasting / impôt de personne physique fédérale	AJ-EI 2020 REA	AJ-EI 2021 ram-est
VG / RF	22.272.773.638,80	22.588.037.555,99
WG excl. DG / RW total hors CG	9.504.183.546,53	9.629.581.501,23
BHG / RBC	2.902.129.860,72	2.943.198.769,83
DG / CG	147.903.595,93	149.958.140,06
Rijk incl. DG / Royaume avec CG incluse	34.826.990.641,98	35.310.775.967,11
WG incl. DG / RW avec CG incluse	9.652.087.142,46	9.779.539.641,30
sleutel federale personenbelasting / clé impôt de personne physique fédérale (% tota(a))	AJ-EI 2020 REA	AJ-EI 2021 ram-est
VG / RF	63,953%	63,969%
WG excl. DG / RW total hors CG	27,290%	27,271%
BHG / RBC	8,333%	8,335%
DG / CG	0,425%	0,425%
Rijk incl. DG / Royaume avec CG incluse	100,000%	100,000%
WG incl. DG / RW avec CG incluse	27,714%	27,696%
Stroom van pendelaars	2021	2022
Flux de navettes		
VG / RF	61,409%	61,409%
WG / RW	38,591%	38,591%
Tota(a)l :	100,000%	100,000%
Reële bbp-groei per inwoner / taux de croissance réelle du PIB par habitant	5,4376%	2,7285%

Bron: FOD Financiën

2. Gewestelijke belastingen

De afdrachten inzake gewestbelastingen worden voor 2021 herraamd op 3.852 miljoen EUR, hetgeen 286 miljoen EUR meer is dan geraamd in juli. De stijging is in hoofdzaak toe te

schrijven aan een stijging van de inkomsten uit registratierechten (+179 miljoen EUR) en uit successierechten (+119 miljoen EUR).

Voor 2022 worden de afdrachten inzake gewestbelastingen herraamd op 3.776 miljoen EUR, d.i. stijging met 224 miljoen EUR ten opzichte van de ramingen in juli. Deze opwaartse herziening is bijna integraal toe te schrijven aan een stijging van de geraamde inkomsten uit registratierechten (+234 miljoen EUR).

3. Gewestelijke aanvullende belasting op de personenbelasting

De gewestelijke aanvullende belasting op de personenbelasting wordt voor 2021 herraamd op 9.873 miljoen EUR. Dit is een lichte stijging met 14 miljoen EUR ten opzichte van de ramingen in juli.

Voor 2022 wordt gewestelijke aanvullende belasting op de personenbelasting herraamd op 10.492 miljoen EUR. Dit is een stijging met 190 miljoen EUR ten opzichte van de ramingen in juli. Deze stijging is enerzijds het gevolg van een hogere raming inzake de gewestelijke opcentiemen en een lagere raming inzake de fiscale uitgaven voor aanslagjaar 2022 en, anderzijds, een minder negatieve afrekening van aanslagjaar 2021.

De volgende tabel geeft voor wat betreft de gewestelijke opcentiemen en de fiscale uitgaven een vergelijking tussen de ramingen van juli en deze van september.

Tabel 12: Gewestelijke opcentiemen en fiscale uitgaven

<i>in miljoen EUR</i>	AJ 2021			AJ 2022		
	juni	sept	<i>verschil</i>	juni	sept	<i>verschil</i>
opcentiemen	12.203	12.211	7	12.753	12.902	148
fiscale uitgaven	2.420	2.403	-18	2.360	2.337	-23

4. Pb- en btw-dotaties

De Pb- en btw-dotaties aan de Gemeenschappen en Gewesten worden voor het lopende jaar, zoals steeds, niet meer herzien na begrotingscontrole.

Voor 2022 worden deze dotaties herraamd op 34.616 miljoen EUR, hetgeen 512 miljoen EUR meer is dan de ramingen in juli. Deze opwaartse herzieningen zijn onder meer het gevolg van de nieuwe parameters inzake groei en inflatie voor de jaren 2021 en 2022.

4.1.2.2.4 Afdrachten aan de Sociale Zekerheid

De afdrachten aan de sociale zekerheid blijven voor 2021 zo goed als onveranderd en worden geraamd op 20.011 miljoen EUR.

Voor 2022 worden de afdrachten aan de sociale zekerheid herraamd op 19.641 miljoen EUR. Dit is een daling met 355 miljoen EUR ten opzichte van de ramingen in juli. Deze daling is voornamelijk toe te schrijven aan een daling van de alternatieve financiering ten gunste van het stelsel van de werknemers (-368 miljoen EUR). De alternatieve financiering ten gunste van het stelsel van de zelfstandigen wordt daarentegen licht opwaarts herzien (+13 miljoen EUR).

Het gedeelte met betrekking tot de alternatieve financiering komt ook aan bod in de hoofdstukken met betrekking tot de respectieve globale beheren (zie infra).

4.1.2.2.5 Overige afdrachten

Het gaat om afdrachten ter financiering van de CREG, Apetra (Petroleumagentschap), alsook de Politie (sociale dotatie en bijdrage voor het Fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie). Voor 2021 en 2022 worden deze afdrachten herraamd op respectievelijk 645 en 686 miljoen EUR, hetgeen 5 en 2 miljoen EUR meer is ten opzichte van de ramingen in juli.

4.1.2.3 Niet-fiscale ontvangsten en niet-fiscale middelen

De niet-fiscale middelen na overgangscorrecties werden beperkt herzien ten opzichte van de nota van het Monitoringcomité van juli. In totaal wijzigen de niet-fiscale middelen ten opzichte van juli met -21 miljoen EUR voor 2021 en +29 miljoen EUR voor 2022. De niet-fiscale middelen na overgangscorrecties worden bijgevolg nu geraamd op 3 856 miljoen EUR voor 2021 en 4 092 miljoen EUR voor 2022.

De wijziging betreft in hoofdzaak de terugbetaling door de EU van inningskosten op douanerechten op artikel 16.13.01 bij de Thesaurie om de inningskosten coherent te maken met de herziene raming van de douanerechten. Daardoor wordt op dat artikel de ontvangst verlaagd van 586 miljoen EUR in juli naar 565 miljoen EUR voor 2021 (-21 miljoen EUR) en verhoogd van 602 miljoen EUR in juli naar 631 miljoen EUR voor 2022 (+29 miljoen EUR). In kastermen wordt het bedrag op dit artikel voor 2021 verminderd met circa 251 miljoen EUR. Het betreft het bedrag dat België heeft betaald aan de Europese Commissie ingevolge haar oordeel dat België, net als alle andere lidstaten, niet de nodige maatregelen zou hebben genomen om onderwaardering van textiel en schoenen van Chinese oorsprong te bestrijden en de daarbij ontdoken invoerrechten in te vorderen. De betaling is een manier om hoge nalatigheidsinteressen te vermijden. Zolang de som niet definitief is bepaald, wordt dit bedrag in ESR beschouwd als een financieel voorschot waardoor dit geen invloed heeft op het vorderingensaldo.

Voor dividenden afkomstig van deelnemingen van de Staat in financiële instellingen werd ook een kleine correctie doorgevoerd voor 2021 (+0,46 miljoen EUR).

Verder werd de raming voor de niet-fiscale afdrachten licht herzien: de interesten op geregionaliseerde belastingen dalen met 2 miljoen EUR in 2021 en stijgen met 3 miljoen EUR in 2022 ten opzichte van juli, maar dit zowel bij de inkomsten als de afdrachten, dus zonder impact op de middelen.

Tabel 13: De niet-fiscale ontvangsten

(en millions EUR sauf indication contraire)	2020	2021		2022		Différence -	Différence -	% -	% -	
	réalisations -	Mon. juil. '21 -	Mon. sep. '21 -	Mon. juil. '21 -	Mon. sep. '21 -					
	realisaties (1)	Mon. juli '21 (2)	Mon. sep. '21 (3)	Mon. juli '21 (4)	Mon. sep. '21 (5)	Vershil (3) vs. (2)	Vershil (5) vs. (4)	Vershil (3) vs. (1)	Vershil (5) vs. (3)	(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)
Chancellerie du Premier Ministre	12	10	10	10	10	0	0	-18,0	3,2	Kanselarij van de Eerste Minister
Stratégie et Appui	7	171	171	367	367	0	0	2 349,6	114,5	Beleid en Ondersteuning
Justice	57	105	105	95	95	0	0	84,1	-9,3	Justitie
Intérieur	63	71	71	75	75	0	0	13,8	5,1	Binnenlandse Zaken
Affaires étrangères	110	140	140	137	137	0	0	27,5	-2,3	Buitenlandse Zaken
Défense	52	70	70	52	52	0	0	35,1	-25,3	Landsverdediging
Police fédérale et fonctionnement intégré	37	35	35	41	41	0	0	-4,6	16,7	Federale politie en geïntegreerde werking
Finances	2 637	3 452	3 178	3 989	4 021	-274	32	20,5	26,5	Financiën
Emploi, Travail et Concertation sociale	1	1	1	0	0	0	0	-1,7	-17,7	Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Sécurité sociale	201	14	14	4	4	0	0	-93,2	-72,8	Sociale Zekerheid
Santé publique	77	37	37	39	39	0	0	-52,0	4,8	Volksgezondheid
Économie, Classes moyennes et Énergie	98	148	148	66	66	0	0	50,5	-55,2	Economie, Middenstand en Energie
Mobilité et Transports	398	335	335	345	345	0	0	-16,0	3,2	Mobiliteit en Vervoer
Intégration sociale	11	0	0	21	21	0	0			Maatschappelijke integratie
Politique scientifique	7	8	8	3	3	0	0	13,8	-63,1	Wetenschapsbeleid
Recettes non fiscales	3 767	4 595	4 321	5 244	5 276	-274	32	14,7	22,1	Niet-fiscale ontvangsten
dont recettes courantes	3 129	3 369	3 095	3 568	3 600	-274	32	-1,1	16,3	waarvan lopende ontvangsten
dont recettes de capital	639	1 226	1 226	1 676	1 676	0	0	92,0	36,7	waarvan kapitaalontvangsten
Recettes non fiscales transférées	1	22	20	13	16	-2	3	1 325,4	-17,8	Agestane niet-fiscale ontvangsten
Recettes non fiscales Voies et Moyens	3 766	4 573	4 301	5 231	5 260	-272	29	14,2	22,3	Niet-fiscale middelen
Corrections de passage	-114	-697	-445	-1 168	-1 168	251	0	-74,9		Overgangscorrecties
Correction codes 8	-469	-739	-739	-1 160	-1 160	0	0	-57,6	-57,0	Correctie codes 8
Autres corrections de passage	356	43	294	-7	-7	251	0	-17,4	-102,5	Andere overgangscorrecties
Recettes non fiscales Voies et Moyens, incluant les corrections de passage au niveau du solde	3 652	3 877	3 856	4 063	4 092	-21	29	5,6	6,1	Niet-fiscale middelen, gecorrigeerd met overgangscorrecties op saldoniveau

4.1.2.4 Les dépenses primaires

Le tableau suivant reprend une situation des dépenses primaires (liquidations) pour les années 2021 et 2022 conforme à la présentation de l'Exposé général.

Tableau 14: Aperçu des dépenses primaires (concept exposé général)

	2020 réalisations -	2021 Mon. juil. '21 -	2021 Mon. sep. '21 -	2022 Mon. juil. '21 -	2022 Mon. sep. '21 -	Différence -	Différence -	% Différence -	% Différence -
(en millions EUR sauf indication contraire)	realisaties (1)	Mon. juli '21 (2)	Mon. sep. '21 (3)	Mon. juli '21 (4)	Mon. sep. '21 (5)	Verschil (3) vs. (2)	Verschil (5) vs. (4)	Verschil (3) vs. (1)	Verschil (5) vs. (3)
Crédits	72 911	72 347	72 381	68 892	68 422	34	- 470	- 0,7	- 5,5
Total Cellule Autorité	26 953	29 046	29 051	30 433	30 433	5	0	7,8	4,8
Total Cellule Sociale	36 899	31 604	31 610	29 109	28 470	6	- 639	- 14,3	- 9,9
Total Cellule Économique	5 054	4 950	4 950	4 748	4 761	0	13	- 2,1	- 3,8
Provisions	-	2.375	2.459	455	684	83	229		- 72,2
Contribution RNB UE	4 005	4 371	4 311	4 146	4 074	- 60	- 73	7,7	- 5,5
Intérêts SPF Finances (-)	- 21	- 26	- 26	- 26	- 26	0	0	- 23,6	
Sous-utilisation (-)	0	- 850	- 850	- 850	- 850	0	0		0,0
Dépenses primaires EG	72 890	71 471	71 505	68 016	67 546	34	- 470	- 1,9	- 5,5
Corrections SEC	- 736	- 731	- 825	- 1 037	- 1 067	- 94	- 30	- 12,0	
Contribution RNB UE	84	- 63	- 63	0	0	0	0	- 174,6	
Dépenses primaires de la dette	42	47	47	40	40	0	0	10,8	- 13,9
Correction codes 8 et 9	- 511	- 846	- 846	- 471	- 471	0	0	- 65,5	44,2
Autres corrections SEC	- 351	130	37	- 606	- 636	- 94	- 30	110,5	- 1 826,6
Dépenses primaires SEC	72 154	70 740	70 680	66 979	66 479	- 59	- 500	- 2,0	- 5,9

Les tableaux suivants reprennent les crédits de liquidation des dépenses primaires 2021 et 2022 par départements.

Tableau 15: Crédits de liquidation par département (2021-2022)

Budgets	2021 Monitoring juillet - Monitoring juli	2021 Actualisation - Actualisatie	2021 Crédits totaux - Totale kredieten	2022 Monitoring juillet - Monitoring juli	2022 Economies linéaires - Lineaire besparingen.	2022 Autres adaptations - Andera aanpassingen	2022 Monitoring sept. - Monitoring sept.
Dotations	13.959,8		13.959,8	14.390,3	-0,7	203,3	14.592,9
Chancellerie du Premier Ministre	224,8		224,8	223,1	-4,2		219,0
Stratégie et Appui	421,4	4,7	426,1	535,7	-5,8	-8,1	521,8
Organismes indépendants	15,0		15,0	15,6	-0,5		15,1
Justice	1.984,4		1.984,4	2.221,6	-37,5	23,6	2.207,7
Intérieur	1.715,2		1.715,2	1.784,0	-15,2	3,9	1.772,7
Affaires étrangères et Coop. Développement	1.698,1		1.698,1	1.707,4	-23,6		1.683,8
Défense nationale	3.624,1		3.624,1	4.312,7	-49,5		4.263,2
Police fédérale et fonctionnement intégré	2.185,8		2.185,8	2.156,4	-22,4		2.134,0
Finances	2.476,0		2.476,0	2.289,2	-50,7	0,9	2.239,4
Régie des Bâtiments	741,5		741,5	797,2	-13,9		783,4
TOTAL CELLULE AUTORITÉ	29 046,1	4,7	29 050,8	30 433,3	- 223,8	223,6	30 433,1
Emploi, Travail et Concertation sociale	219,7	0,1	219,8	238,9	-2,9		236,0
Sécurité sociale	28.808,7	6,1	28.814,8	26.233,1	-2,1	-626,3	25.604,6
Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement	883,9		883,9	819,9	-6,2		813,7
Intégration sociale	1.691,6		1.691,6	1.816,9	-1,3		1.815,6
TOTAL CELLULE SOCIALE	31 603,9	6,1	31 610,0	29 108,8	- 12,5	- 626,3	28 470,0
Économie, PME, Classes moyennes et Énergie	841,2		841,2	718,0	-8,8		709,1
Mobilité et Transports	3.557,2		3.557,2	3.494,1	-20,7	45,9	3.519,3
Politique scientifique	551,3		551,3	536,4	-3,8		532,7
TOTAL CELLULE ÉCONOMIQUE	4 949,8	0,0	4 949,8	4 748,5	- 33,3	45,9	4 761,1
Provision interdépartementale	429,4	83,1	512,4	272,1		228,7	500,8
Provision COVID-19	1.596,1		1.596,1	0,0			0,0
Provision nouvelles initiatives	350,0		350,0	183,0			183,0
TOTAL PROVISIONS	2 375,5	83,1	2 458,6	455,1	0,0	228,7	683,8
Contribution RNB à l'UE	4 371,3	- 59,9	4 311,5	4 146,3	0,0	- 72,5	4 073,8
Dépenses primaires	72 346,6	34,1	72 380,7	68 892,0	- 269,6	- 200,6	68 421,8

2021 :

Pour l'actualisation de septembre, les dépenses primaires SEC pour 2021 se montent à 70 680 millions EUR soit une diminution de 59 millions EUR par rapport au rapport du Comité de Monitoring de juillet dernier.

Les crédits de liquidation sont en croissance de 34 millions EUR qui s'explique principalement par les éléments suivants :

- Une augmentation de la provision interdépartementale de 83,1 millions EUR destinée à tenir compte de l'impact sur les dépenses primaires du dépassement de l'indice pivot en août 2021 au lieu d'octobre 2021 comme il était prévu dans le rapport de juillet dernier.
- Les investissements à effectuer dans le cadre du RRF en 2021 sont revus à la hausse (+4,7 millions EUR)

- Les crédits du SPF Sécurité sociale croissent de 6,1 millions EUR suite entre autres à la prise en compte d'effets volume pour l'OSSOM (-4,9 millions EUR) et l'indexation des subventions globales pour les salariés (+9,7 millions EUR) et les indépendants (+1,8 million EUR) ;
- La révision à la baisse du crédit RNB pour l'Union Européenne (-59,9 millions EUR).

Les corrections SEC pour 2021 permettent une révision à la baisse des dépenses primaires pour 93,6 millions EUR, une nouvelle correction venant diminuer les dépenses de 93,6 millions EUR est en effet apportée en 2021 pour tenir compte du fait que les congés payés pour les ouvriers relatifs à l'année 2020, exceptionnellement prise en charge par le pouvoir fédéral en 2020, sont financés par un crédit de liquidation en 2021 alors qu'ils sont imputables en SEC en 2020.

2022 :

Les dépenses primaires SEC actualisées pour 2022 se montant à 66 479 millions EUR soit une diminution de 500 millions EUR par rapport aux dépenses primaires SEC estimées dans le rapport du Comité de Monitoring de juillet 2021.

Les rubriques intérêts SPF Finances et sous-utilisation sont inchangées par rapport au monitoring de juillet.

Les corrections SEC s'améliorent de 30 millions EUR et viennent donc diminuer les dépenses imputables en SEC suite à l'ajout de la correction suivante :

Suite à la décision du Conseil des Ministres du 23 juillet 2021, le crédit de liquidation pour le contrat de gestion de BPOST est revu à la hausse (+45,9 millions EUR) dont 30 millions EUR de report de solde de 2021 corrigé en SEC en 2022. En effet, il est maintenant prévu que le montant à verser à BPOST serait conforme à celui prévu au contrat de gestion et qu'il n'y aurait donc plus de décalage dans le temps comme cela est encore le cas en 2021. Le montant prévu au contrat de gestion pour 2022 sera dès lors liquidé en 2022 alors que la dernière tranche de

2021 (30 millions EUR) sera également payée en 2022. Une correction SEC est dès lors apportée pour uniquement tenir compte du montant imputable en SEC en 2022 ;

Les crédits de liquidation pris en compte pour 2022 sont en diminution de 470,2 millions EUR.

1. Économies linéaires (-269,6 millions EUR) :

Lors de la préparation du budget 2022, aucune décision n'ayant encore été prise quant à la façon d'appliquer l'économie linéaire de 300 millions EUR prévue dans les notifications budgétaires du 23/10/2020 pour le budget 2022, l'économie de 150 millions qui a été appliquée en 2021 a été annulée dans le calcul de la base des crédits pour 2022 (130,5 millions EUR pour les départements et les organismes et 20 millions EUR pour les IPSS). Dans le cadre de la note du comité de monitoring de juillet 2021, cette économie a été prise en compte comme une mesure non ventilée.

Suite à un accord quant à la répartition des économies linéaires prévues, les économies ont été réintégrées dans la base des crédits de 2022 (-269,6 millions EUR dont -218,1 millions EUR pour les dépenses primaires des départements et -51,5 millions EUR pour les dotations aux organismes).

2. Autres modifications (-200,6 millions EUR) :

- **Budget des dotations** (+203,3 millions EUR) : les dotations aux communautés sont en croissance de 202,1 millions EUR suite à l'application des paramètres de croissance et d'indexation du budget économique de septembre 2021 et la dotation à la Chambre des représentants augmente de 1,2 million ;
- **SPF BOSA** (-8,1 millions EUR) : les investissements à effectuer dans le cadre du RRF en 2022 sont revus à la baisse (-8,2 millions EUR) ;
- **SPF Justice** (+23,6 millions EUR) : les crédits de liquidation inscrits dans le cadre du Crossborder sont en croissance de 23,6 millions EUR ;
- **SPF Intérieur** (+3,9 millions EUR) : la dotation à la ville de Bruxelles (+1,4 million EUR), la dotation mobilité pour la Région de Bruxelles-Capitale (+2,2 millions EUR)

et les subventions bilinguismes (+0,3 million EUR) sont en croissance suite à l'application des paramètres du budget économique de septembre 2021 ;

- **SPF Finances** (+0,9 millions EUR) pour les dotations pour transferts d'impôts régionaux ;
- **SPF Sécurité sociale** (-626,3 millions EUR) : la dotation équilibre pour les salariés est revue à la baisse (-700,8 millions EUR) et celle pour les indépendants à la hausse (+54,1 millions EUR) tandis que suite à l'inflation plus élevée, les dotations globales sont revues à la hausse à concurrence de +17,3 millions EUR pour les salariés et +3,2 millions EUR pour les indépendants ;
- **SPF Mobilité** (+45,9 millions EUR) : suite à la décision du Conseil des Ministres du 23 juillet 2021, le crédit de liquidation pour le contrat de gestion de BPOST est revu à la hausse (+45,9 millions EUR) dont 30 millions de report de solde de 2021 corrigés en SEC ;
- **Provision interdépartementale** (+228,7 millions EUR) : la provision globale est adaptée afin de tenir compte de l'impact sur les dépenses primaires du dépassement de l'indice pivot en juin 2022 (+227,5 millions EUR) et de la décision du Conseil des Ministres du 02/04/2021 sur les quartiers de l'avenir de la défense (+1,2 million EUR) ;
- **Le crédit RNB** pour l'Union Européenne est revu à la baisse (-72,5 millions EUR).

4.1.2.5 *Interestlasten*

De totale interestlasten worden bepaald door de som van:

- de interestlasten geraamd door het Federaal Agentschap van de Schuld (interestlasten ten laste van de Schatkist);
- de interestlasten van de te consolideren instellingen;
- de vanuit de primaire uitgaven naar de interestuitgaven geherklasseerde bedragen (bedragen van de Deposito- en Consignatiekas).

De interestlasten geraamd door het Federaal Agentschap van de Schuld werden herzien³, de andere rubrieken werden niet gewijzigd:

³ Herraming door het Federaal Agentschap van de Schuld dd. 09/09/2021.

Tabel 16: De interestlasten 2021-2022

	2020	2021		2022		Différence -	Différence -	% -	% -	
	réalisations -	Mon. juil. '21 -	Mon. sep. '21 -	Mon. juil. '21 -	Mon. sep. '21 -					
(en millions EUR sauf indication contraire)	realisaties (1)	Mon. juli '21 (2)	Mon. sep. '21 (3)	Mon. juli '21 (4)	Mon. sep. '21 (5)	Verskil (3) vs. (2)	Verskil (5) vs. (4)	Verskil (3) vs. (1)	Verskil (5) vs. (3)	(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)
Charges d'intérêt (économiques)	8 004	7 299	7 336	6 518	6 390	37	- 127	- 8,3	- 12,9	Interestlasten (economisch)
Trésor	7 898	7 191	7 228	6 408	6 281	37	- 127	- 8,5	- 13,1	Schatkist
Intérêts en provenance des dépenses primaires	21	26	26	26	26	0	0	23,6	0,0	Uit primaire uitgaven overgehevde interesten
Organismes à consolider	85	82	82	84	84	0	0	- 4,3	2,4	Te consolideren instellingen

De interestlasten geraamd door het Federaal Agentschap van de Schuld werden herraamd naar 7 228 miljoen EUR voor **2021** (of dus 37 miljoen EUR meer ten opzichte van het Monitoringverslag van juli).

In de berekeningen van het Federaal Agentschap van de Schuld werd rekening gehouden met bruto-financieringsbehoeften van circa 44 miljard EUR voor 2021 (t.o.v. ongeveer 45 miljard EUR in juli). Dit bedrag is gebaseerd op een netto te financieren saldo van 22,97 miljard EUR en een vorderingensaldo van Entiteit I ten bedrage van 26,48 miljard EUR.

Tabel 17: De overgang tussen vorderingensaldo en netto te financieren saldo voor 2021

BBP	490.330
Vorderingensaldo entiteit I (% BBP)	5,40%
Vorderingensaldo entiteit I (in mio. EUR)	26.478
Terugbetaling leningen aan Griekenland (kap.)	-76
Terugbetaling leningen Kaupthing (kap.)	-0,3
Impact intresten swaps (cash)	-63
Renteloze leningen aan de RSZ-globaal beheer - terugbetaling	-62
Leningen aan Apetra en Infrabel	616
Leningen aan Apetra, Cinematek en Infrabel (terugbetaling)	-8
Verschuiving betaling voorschot BTW van 12/2020 naar 2021	-2.750
Uitgiftepremies	-3.121
Annulatiepremies swaps + swaptions	100
overgang van gelopen intresten naar vervallen intresten	1.650
kostprijs terugkopen OLO's en Staatsbons	209
Raming NFS 2021	22.972

Volgende tabel toont de gemiddelden van een aantal hypothesen omtrent de rentevoeten die werden toegepast door het Federaal Agentschap van de Schuld:

Tabel 18: Gemiddelde interesthypothesen voor 2021

	2021 Mon. juli	2021 update sept	verschil sept-juli
4 maand	-0,60	-0,64	-0,04
6 maand	-0,61	-0,65	-0,04
12 maand	-0,60	-0,63	-0,03
5 jaar	-0,43	-0,54	-0,11
10 jaar	0,07	-0,06	-0,13
15 jaar	0,36	0,17	-0,19
30 jaar	0,88	0,74	-0,14

Rekening houdend met de interestlasten van de te consolideren instellingen (82 miljoen EUR) en de vanuit de primaire uitgaven geherklasseerde interestuitgaven (26 miljoen EUR), worden de totale interestlasten op economische basis voor 2021 aldus geraamd op 7 336 miljoen EUR.

De interestlasten geraamd door het Federaal Agentschap van de Schuld bedragen 6 281 miljoen EUR voor **2022**, dus 127 miljoen EUR minder dan voorzien in juli. De andere rubrieken werden niet herzien.

Deze berekening is gebaseerd op bruto-financieringsbehoeften ten bedrage van ongeveer 46 miljard EUR. In juli werd rekening gehouden met een quasi vergelijkbaar bedrag aan bruto-financieringsbehoeften. De bruto-financieringsbehoeften zijn nu gebaseerd op een vorderingensaldo van entiteit I van 17,45 miljard EUR en een netto te financieren saldo van 18,35 miljard EUR.

Tabel 19: De overgang tussen vorderingensaldo en netto te financieren saldo voor 2022

BBP	513.380
Vorderingensaldo entiteit I (% BBP)	3,40%
Vorderingensaldo entiteit I (in mio. EUR)	17.455
Terugbetaling leningen aan Griekenland (kap.)	-97
Impact intresten swaps (cash)	-63
Renteloze leningen aan de RSZ-globaal beheer - terugbetaling	-62
Leningen aan Apetra en Infrabel	165
Leningen aan Apetra, Cinematek en Infrabel (terugbetaling)	-8
Uitgiftepremies	-1.352
Annulatiepremies swaps + swaptions	100
Overgang van gelopen intresten naar vervallen intresten	2.140
Kostprijs terugkopen OLO's	68
Raming NFS 2022	18.345

Er werd in de ramingen voor 2022 ook rekening gehouden met lagere rentevoeten op alle termijnen ten opzichte van de in juli gebruikte rentevoeten. Ten opzichte van 2021 wordt een beperkte stijging ingecalculleerd.

Tabel 20: Gemiddelde interesthypothesen voor 2022

	2022 Mon. juli	2022 update sept	verschil sept-juli	2022-2021 verschil
4 maand	-0,41	-0,48	-0,07	0,16
6 maand	-0,38	-0,46	-0,08	0,19
12 maand	-0,32	-0,40	-0,08	0,23
5 jaar	-0,14	-0,38	-0,24	0,16
10 jaar	0,34	0,05	-0,29	0,11
20 jaar	0,87	0,60	-0,27	0,13
40 jaar	1,22	0,94	-0,28	0,10

Rekening houdend met de interestlasten van de te consolideren instellingen (84 miljoen EUR) en de vanuit de primaire uitgaven geherklasseerde interestuitgaven (26 miljoen EUR) worden de totale interestlasten op economische basis voor 2022 aldus geraamd op 6 390 miljoen EUR. Ten opzichte van de herraamde cijfers voor 2021 is dit een daling van 946 miljoen EUR of 12,9 %.

De ramingen zijn sterk afhankelijk van de evolutie van de rentevoeten. De impact op de rentelasten van bijvoorbeeld een lineaire stijging van de rentecurve met 100 basispunten vanaf oktober 2021 wordt geraamd op 24 miljoen EUR in 2021 en 664 miljoen EUR in 2022:

Tabel 21: Sensitiviteit van de raming ten opzichte van de rentevoeten (in miljoen EUR)

Impact d'une augmentation des taux de 100 BP à partir d'octobre 2021		
	2021	2022
Impact sur les intérêts de la dette émise à plus d'un an	9.58	322.20
Impact sur les intérêts de la dette émise à un an au plus	14.21	342.25
Impact sur les intérêts de la dette totale	23.79	664.45

4.1.2.6 *Uitgaven vrijstelling bedrijfsvoorheffing*

Voor het vaststellen van de fiscale ontvangsten in ESR-termen worden de vrijstellingen van de bedrijfsvoorheffing niet in rekening gebracht. Deze worden immers in ESR als een uitgave beschouwd.

De vrijstellingen van de bedrijfsvoorheffing worden voor 2021 herraamd op 3.666 miljoen EUR. Dit is 44 miljoen EUR hoger dan hetgeen in het rapport van juli was voorzien.

Voor 2022 worden de vrijstellingen geraamd op 3.802 miljoen EUR. Dit is 64 miljoen EUR hoger dan hetgeen in het rapport van juli was geraamd.

4.1.2.7 *Soldes des organismes à consolider avec le pouvoir fédéral*

Pour ce qui concerne les organismes à consolider, les soldes restent inchangés en comparaison avec le rapport du comité de monitoring de juillet dernier.

2021

Le solde SEC prévu pour 2021 s'établit à +106,0 millions EUR, en tenant compte d'une hypothèse de sous-utilisation de 100,0 millions EUR. Les charges d'intérêt s'établissent à 81,8 millions EUR et le solde primaire SEC à +187,8 millions EUR.

2022

Le solde SEC prévu pour 2022 s'établit à +121,3 millions EUR, en tenant compte d'une hypothèse de sous-utilisation de 100,0 millions EUR. Les charges d'intérêt s'établissent à 83,8 millions EUR et le solde primaire SEC à +205,1 millions EUR.

4.1.2.8 Onverdeelde overgangscorrecties

De onverdeelde overgangscorrecties worden voor 2021 en 2022 herraamd op respectievelijk 10 miljoen EUR en -25 miljoen EUR.

Voor 2021 hebben de correcties betrekking op:

- het neutraliseren in ESR-termen van de impact van de verlenging van de betalingstermijn voor accijnzen op dranken (-78,5 miljoen EUR);
- een positieve correctie van 88,3 miljoen EUR voor Europese fondsen. Immers, uitgaven die gebeuren met Europese middelen dienen ESR-matig steeds in evenwicht gebracht te worden.

Voor 2022 hebben de correcties enkel betrekking op Europese fondsen.

4.2 Sécurité sociale

4.2.1 Synthèse et solde SEC de la sécurité sociale

Synthèse

Cette section vise à adapter les données budgétaires de la sécurité sociales présentées dans le cadre du rapport de juillet 2021 pour les années 2021 et 2022. Les données relatives à l'année 2020 pour les différents régimes de la sécurité sociale ont été maintenues au niveau de juillet dernier et n'ont pas été adaptées. Les données transmises par les différentes IPSS ont été regroupées dans des tableaux de synthèse par le SPF Sécurité sociale. Cela étant, cet exercice est moins détaillé que dans le cadre du rapport de juillet 2021.

Lors de la réunion du 2 juillet 2021 du CGSS, les partenaires sociaux ont proposé d'adapter comme suit la manière de fixer le financement alternatif et le financement des soins de santé pour l'année 2022 :

- les montants du financement alternatif provenant de la TVA et du précompte mobilier seraient de nouveau fixés de façon forfaitaire comme en 2021 ;
- l'intervention limitée des Gestions Globales dans les dépenses des soins de santé (« §1 bis ») pour l'année 2022 serait fixée en appliquant le taux de croissance de l'indice-santé de l'année 2022 au lieu d'appliquer le taux de croissance des cotisations de l'année 2021.

Comme aucune décision formelle du gouvernement n'a encore été prise à ce sujet et en l'absence de base légale, le comité de monitoring n'a pas pris en compte ces propositions dans les données de l'année 2022.

S'agissant des travailleurs salariés, une réunion du Comité de Gestion de la Sécurité Sociale est prévue le 1er octobre 2021, qui présentera les données de manière plus détaillée.

Les dotations d'équilibre pour l'année 2021 ont été maintenues au niveau présenté dans le rapport de juillet dernier alors que les dotations d'équilibre pour l'année 2022 ont été adaptées. Vous trouverez plus de détail quant aux dotations d'équilibre dans les parties relatives aux travailleurs salariés et indépendants.

Pour le financement alternatif, le SPF Finances a transmis des chiffres actualisés pour la TVA et le précompte mobilier.

Au niveau des soins de santé, les estimations techniques de septembre 2021 ont été intégrées au niveau des corrections SEC, tant pour l'année 2021 que pour l'année 2022.

En outre, au niveau des soins de santé toujours, l'augmentation des dépenses liées aux coûts Covid pour un montant de 291 millions EUR en 2021 par rapport à juillet 2021 n'a pas été intégrée à ce stade.

En 2022, toujours au niveau des soins de santé, un montant de 430 millions EUR a été prévu par l'INAMI pour pouvoir poursuivre certaines mesures Covid (financé par une intervention de l'Etat). Comme aucune décision formelle du gouvernement n'a encore été prise à ce sujet et en l'absence de base légale, le Comité de monitoring n'a pas pris en compte ces montants (ni en recettes, ni en dépenses) dans les données de l'année 2022.

Solde SEC de la sécurité sociale

Tableau 22 : Solde SEC de la sécurité sociale (2021-2022)

	2020 réalisations realisaties	2021 Mon. juli '21 Mon. juli '21 (2)	2021 Mon. sep. '21 Mon. sep. '21 (3)	2022 Mon. juli '21 Mon. juli '21 (4)	2022 Mon. sep. '21 Mon. sep. '21 (5)	Différence - Verschil (3) vs. (2)	Différence - Verschil (5) vs. (4)	% Différence - Verschil (3) vs. (1)	% Différence - Verschil (5) vs. (3)	
(en millions EUR sauf indication contraire)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(3) vs. (2)	(5) vs. (4)	(3) vs. (1)	(5) vs. (3)	(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)
Solde budgétaire	650	-1 771	- 234	- 182	- 189	1 538	- 7	- 135,9	19,3	Begrotingssaldo
(a.) Sous-utilisation non ventilée	0	150	150	150	150	0	0	0,3	0,3	(a.) Niet-verdeelde onderbenutting
(b.) Autres	- 208	444	417	13	109	- 27	96	300,2	- 73,8	(b.) Andere
Correction totale	- 208	593	566	163	259	- 27	96	372,0	- 54,3	Totale correctie
Solde de financement sécurité sociale	442	-1 178	333	- 19	71	1 511	90	- 24,7	- 78,8	Vorderingensaldo sociale zekerheid

En 2021, le solde de financement de la sécurité sociale s'améliore de 1 511 millions EUR par rapport à juillet dernier pour atteindre 333 millions EUR. En 2022, le solde de financement de la sécurité sociale s'améliore de 90 millions EUR par rapport à juillet dernier pour atteindre 71 millions EUR.

Dans le cadre de cet exercice intermédiaire, les corrections SEC ont été adaptées tant en 2021 qu'en 2022 par rapport aux chiffres de juillet :

- 2021 :

- Estimations techniques de l'INAMI : la sous-utilisation au niveau de l'objectif budgétaire des soins de santé passe de 294 millions EUR à 148 millions EUR (-146 millions EUR) ;
- La correction visant à intégrer l'impact SEC réel des mesures temporaires de lutte contre les effets du coronavirus au niveau des cotisations de l'INASTI passe de -49 millions EUR à -61 millions EUR (-12 millions EUR) ;
- Corrections de consolidation entre les données reprises au niveau de la sécurité sociale et des dépenses primaires :
 - Dotation gestion pensions publiques : -5 millions EUR ;
 - Dotation Fonds amiante : -7 millions EUR ;
- Corrections ICN :
 - Correction SEC relative au financement en 2020 des congés payés 2021 pour les employés : afin d'imputer l'impact sur l'année 2020 à la place de l'année 2021, une correction SEC positive de +94 millions EUR est intégrée (une correction SEC négative du même montant a été intégrée en 2020) ;
 - Cotisations indépendants et cotisation des sociétés reportées (delta) : -7 millions EUR ;
 - Rétroactivité supplément pensions ouvriers mineurs de fonds (delta) : +57 millions EUR.

2022 : les corrections SEC augmentent de 96 millions EUR par rapport à juillet. Cette évolution s'explique principalement par l'intégration des estimations techniques de septembre de l'INAMI pour 2022 (+124 millions EUR).

4.2.2 Le régime des travailleurs salariés

Tableau 23: Régime des travailleurs salariés (2021-2022)

(en millions EUR sauf indication contraire)	2020	2021	2021	2022	2022	Différence (3) vs. (2)	Différence (5) vs. (4)	% Différence (3) vs. (1)	% Différence (5) vs. (3)	
	réalisations - réalisées (1)	Mon. juil. '21 - Mon. juil. '21 (2)	Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (3)	Mon. juil. '21 - Mon. juil. '21 (4)	Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (5)					
Cotisations	50 773	52 800	53 648	55 300	56 098	848	798	5,7	4,6	Bijdragen
Gestion globale	50 693	52 725	53 573	55 226	56 024	848	798	5,7	4,6	Globaal beheer
Cotisations sociales	48 211	50 261	51 074	52 682	53 437	812	756	5,9	4,6	Sociale bijdragen
Mesures de gouvernement et majoration et intérêts de retard	48	39	43	61	64	4	3	- 9,9	46,4	Regeringsmaatregelen en opslagen en verwijfinteresten
Cotisations spécifiques	2 434	2 424	2 456	2 483	2 523	31	39	0,9	2,7	Specifieke bijdragen
Cotisations des organismes	80	75	75	74	74	0	0	- 5,7	- 1,7	Bijdragen instellingen
Subventions des pouvoirs publics	14 224	10 267	10 256	10 569	9 438	- 10	- 1 130	- 27,9	- 8,0	Toelagen van de overheden
ONSS-Gestion globale	2 290	2 313	2 323	2 359	2 378	10	19	1,4	2,3	RSZ-Globaal beheer
Dotation équilibre	10 604	6 628	6 628	6 845	6 144	0	- 701	- 37,5	- 7,3	Evenwichtsdotatie
Entités fédérées	1 329	1 326	1 305	1 365	917	- 20	- 448	- 1,8	- 29,8	Gefedereerde entiteiten
Financement alternatif	14 419	16 883	16 883	17 025	16 656	0	- 368	17,1	- 1,3	Alternatieve financiering
Gestion globale	14 419	16 883	16 883	17 025	16 656	0	- 368	17,1	- 1,3	Globaal beheer
dont INAMI-Soins de santé	5 269	6 671	6 671	7 164	6 590	0	- 614	30,4	- 4,7	waarvan RIZIV-Geneseskundige verzorging
Recettes affectées	1 546	1 564	1 588	1 645	1 672	24	26	2,7	5,3	Toegewezen ontvangsten
Transferts externes	371	413	409	433	440	- 3	7	10,3	7,5	Externe overdrachten
Produit des placements	205	133	143	118	128	10	10	- 30,5	- 10,5	Opbrengsten beleggingen
Gestion globale	205	133	143	118	128	10	10	- 30,5	- 10,5	Globaal beheer
Divers	194	187	187	170	170	0	0	- 3,7	- 9,2	Diversen
Organismes	194	187	187	170	170	0	0	- 3,7	- 9,2	Instellingen
Total des recettes	81 733	82 246	83 114	85 259	84 601	867	- 658	1,7	1,8	Totaal ontvangsten
Prestations	49 898	50 128	49 751	51 173	51 108	- 376	- 65	- 0,3	2,7	Uitkeringen
INAM-Indemnités	9 465	10 227	10 260	10 747	10 849	32	102	8,4	5,7	RIZIV-Uitkeringen
SFP	29 228	30 921	30 756	33 022	32 954	- 165	- 68	5,2	7,1	FPD
Fedris-AT	275	281	279	287	285	- 2	- 2	1,6	2,2	Fedris-AO
Fedris-MP	219	226	222	213	219	- 4	6	1,6	- 1,4	Fedris-BZ
ONEM	10 703	8 465	8 227	6 898	6 793	- 238	- 104	- 23,1	- 17,4	RVA
Interruption de carrière	518	503	492	508	515	- 10	7	- 5,0	4,6	Loopbaanonderbreking
Chômage	9 503	7 421	7 199	5 893	5 782	- 221	- 111	- 24,2	- 19,7	Werkloosheid
Chômage avec complément d'entreprise	682	541	535	497	497	- 6	0	- 21,5	- 7,1	Werkloosheid met bedrijfs toeslag
Mineurs	1	1	1	1	1	0	0	- 18,6	- 12,7	Mijnwerkers
Marins	7	7	7	7	7	0	0	- 1,9	- 4,6	Zeeleden
Frais de paiement	2	2	2	2	2	0	0	2,4	0,0	Betalingskosten
Frais de gestion	1 152	1 232	1 248	1 247	1 196	16	- 51	8,3	- 4,2	Beheerskosten
Gestion globale	194	207	207	227	204	0	- 23	6,8	- 1,4	Globaal beheer
Organismes	958	1 025	1 041	1 020	992	16	- 28	8,6	- 4,7	Instellingen
Transferts	29 924	31 685	31 730	32 625	32 082	45	- 544	6,0	1,1	Overdrachten
Pouvoir fédéral	2 999	3 300	3 265	3 065	3 074	- 36	10	8,8	- 5,8	Federale overheid
Entités fédérées	1 329	1 326	1 305	1 365	917	- 20	- 448	- 1,8	- 29,8	Gefedereerde entiteiten
INAM-Soins de santé	25 595	27 059	27 160	28 196	28 091	101	- 105	6,1	3,4	RIZIV-Geneseskundige verzorging
Intérêts sur emprunts	- 14	9	11	6	8	1	2	174,1	- 23,4	Interesten op leningen
Divers	268	152	150	142	142	- 2	0	- 44,1	- 5,1	Diversen
Total des dépenses	81 231	83 208	82 893	85 197	84 539	- 316	- 658	2,0	2,0	Totaal uitgaven
Solde	502	- 962	221	62	62	1 183	0	- 56,0	- 71,9	Saldo

Comme mentionné par ailleurs, les données relatives à l'année 2020 ont été maintenues au niveau de juillet dernier et n'ont pas été adaptées.

2021

Le résultat budgétaire actualisé de l'ONSS – qui n'apparaît pas dans le tableau ci-dessus – atteint 160 millions EUR en 2021. La dotation d'équilibre, qui avait été fixée à 6 628 millions EUR lors du contrôle budgétaire de manière à récupérer le trop-perçu de 2020 (fixé par arrêté royal à 851 millions EUR), devrait théoriquement être adaptée en conséquence, c'est-à-dire être réduite de 1 011 millions EUR. Cela nécessite une adaptation de l'arrêté royal fixant la dotation d'équilibre pour l'année 2021 (dont la première version doit encore être soumise au conseil des ministres du 1er octobre 2021). Si cet ajustement n'est pas réalisé, l'article 23, §4 de la loi du 18 avril 2017 portant réforme du financement de la sécurité sociale, qui

prévoit que le versement du mois de décembre de la dotation d'équilibre est adapté en fonction de l'actualisation des données budgétaires établie par le comité de monitoring, sera appliqué. Cette adaptation est toutefois limitée à maximum un douzième de la dotation d'équilibre prévue initialement. La dotation d'équilibre serait donc seulement réduite de 552 millions EUR. Il faudra ensuite attendre le contrôle budgétaire 2022 pour établir un décompte définitif de l'année 2021 qui sera intégré dans la dotation d'équilibre de 2022. Les montants ci-dessus ne sont valables qu'à législation constante, c'est-à-dire sans prolongation des mesures corona au-delà du 30 septembre 2021.

Par rapport aux données de juillet dernier, le solde du régime des travailleurs salariés augmente de 1 183 millions EUR. Cette amélioration s'explique par une augmentation des recettes de 867 millions EUR et une diminution des dépenses de 316 millions EUR. Le solde du régime des travailleurs salariés atteint ainsi 221 millions EUR.

Cette évolution s'explique principalement par l'augmentation des cotisations sociales (+848 millions EUR). Cette augmentation des cotisations s'explique principalement par les réalisations définitives du 1er trimestre, par les réalisations partielles du 2ème trimestre (presque complètes) qui sont plus élevées que ce qu'avait prévu le Bureau fédéral du Plan ainsi que par la révision à la hausse par le Bureau fédéral du Plan des hypothèses de croissance de la masse salariale pour les 3ème (secteur privé) et 4ème trimestres (secteurs privé et public).

La subvention globale de l'Etat augmente de 10 millions EUR par rapport à juillet, en raison d'une augmentation de l'indice-santé de 1,1 % (BFP juin 2021) à 1,6 % (BFP septembre 2021). La dotation provenant des entités fédérées diminue quant à elle de 20 millions EUR par rapport à juillet dernier.

L'évolution des dépenses (-316 millions EUR) quant à elle est fortement influencée par la diminution des prestations (-376 millions EUR). Cette diminution s'explique principalement par l'effet de volume (-454 millions EUR) et la réestimation de l'impact de certaines mesures relatives à la lutte contre le coronavirus (-59 millions EUR), principalement à l'ONEM. Ces diminutions sont tempérées par l'impact de l'indexation anticipée des prestations sociales en septembre 2021 à la place de novembre 2021, sur base des estimations du Bureau fédéral du Plan. Ce dépassement anticipé a un impact négatif de 159 millions EUR dont 97 millions EUR au SFP, 34 millions EUR à l'INAMI-Indemnités et 27 millions EUR à l'ONEM.

2022

Par rapport aux données de juillet dernier, le solde du régime des salariés est stable. Cela s'explique par l'adaptation de la dotation d'équilibre de manière à ce que le solde du régime des travailleurs salariés soit à l'équilibre, à l'exclusion de la variation des placements effectués pour son propre compte.

Par rapport à juillet dernier, les recettes diminuent de 658 millions EUR. Cette diminution s'explique principalement par trois facteurs :

- L'augmentation des cotisations sociales (+798 millions EUR) : cette augmentation s'explique principalement par l'augmentation des cotisations sociales des salariés (+752 millions EUR), via principalement l'augmentation des masses salariales (+1 023 millions EUR) en raison de l'adaptation à la hausse de la base de départ (2021) sur laquelle les hypothèses trimestrielles plus favorables du Bureau fédéral du Plan pour 2022 ont été appliquées. Cette augmentation est tempérée via l'évolution des réductions de cotisations sans réductions régionales groupes cibles (-308 millions EUR) ;
- La diminution du financement alternatif (-368 millions EUR) : cette diminution s'explique par la diminution du financement additionnel (§1 quater) des soins de santé (-614 millions EUR), qui est tempérée par l'augmentation du financement alternatif provenant de la TVA (+74 millions EUR) et du précompte mobilier (+172 millions EUR) ;
- La diminution des subventions des pouvoirs publics (-1 130 millions EUR) :
 - Diminution de la dotation provenant des entités fédérées (-448 millions EUR) : cette diminution s'explique par la prise en compte de l'impact du décret de la Région wallonne du 10 juin 2021 concernant la suppression de réductions groupes cibles pour les contractuels subventionnés à partir du 1er janvier 2022 ;
 - Diminution de la dotation d'équilibre (-701 millions EUR) , comme cela a été mentionné par ailleurs.

La diminution des dépenses s'explique principalement par la suppression des réductions groupes cibles pour les contractuels subventionnés au niveau de la Région wallonne comme cela a été mentionné ci-dessus (-448 millions EUR), par la diminution des transferts vers l'INAMI-Soins de santé (-105 millions EUR, résultant d'une augmentation du montant

« §1 bis » de 509 millions EUR et d'une diminution du montant « §1 quater » de 614 millions EUR) et par la diminution des prestations sociales (-65 millions EUR). La diminution de ces dernières tenant compte principalement de la prise en compte des nouveaux paramètres d'indexation (+497 millions EUR) et de l'adaptation des effets de volume (-505 millions EUR).

4.2.3 Le régime des travailleurs indépendants

Tableau 24: Régime des travailleurs indépendants (2021-2022)

	2020	2021		2022		Différence (3) vs. (2)	Différence (5) vs. (4)	% Différence (3) vs. (1)	% Différence (5) vs. (3)	
	réalisations -	Mon. juil. '21 -	Mon. sep. '21 -	Mon. juil. '21 -	Mon. sep. '21 -					
(en millions EUR sauf indication contraire)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Verschil	Verschil	Verschil	Verschil	(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)
Cotisations	4 258	4 209	4 445	4 680	4 716	236	35	4,4	6,1	Bijdragen
Subventions des pouvoirs publics	3 915	3 153	3 155	781	838	2	57	-19,4	-73,4	Toelagen van de overheden
INASTI-Gestion globale	379	382	384	390	393	2	3	1,4	2,3	RSVZ-Global beheer
Dotation équilibre	3 536	2 771	2 771	391	445	0	54	-21,6	-83,9	Evenwichtsdotatie
Financement alternatif	2 427	2 841	2 841	2 676	2 689	0	13	17,1	-5,3	Alternatieve financiering
Gestion globale	2 427	2 841	2 841	2 676	2 689	0	13	17,1	-5,3	Global beheer
dont INAMI-Soins de santé	527	687	687	681	645	0	-36	30,4	-6,1	waarvan RIZIV-Geneseskundige verzorging
Recettes affectées	21	22	22	22	22	0	0	1,3	0,3	Toegewezen ontvangsten
Produit des placements	6	25	25	24	24	0	0	324,2	-2,2	Opbrengsten beleggingen
Divers	1	2	2	1	1	0	0	13,0	-9,2	Diversen
Total des recettes	10 628	10 250	10 489	8 185	8 290	238	105	-1,3	-21,0	Totaal ontvangsten
Prestations	7 994	7 295	7 289	5 179	5 200	-7	21	-8,8	-28,7	Uitkeringen
INAMI-Indemnités	592	646	637	682	669	-9	-13	7,6	5,0	RIZIV-Uitkeringen
Pensions	4 020	4 224	4 226	4 487	4 520	2	33	5,1	6,9	Pensioenen
Droit passerelle	3 379	2 423	2 423	8	9	0	0	-28,3	-99,6	Overbruggingsrecht
INASTI-GFG	2	3	3	3	3	0	0	8,4	6,2	RSVZ-GB
Frais de gestion	114	121	122	129	126	1	-3	7,3	3,2	Beheerskosten
Gestion globale	82	89	89	95	93	0	-2	7,5	4,7	Global beheer
Organismes	31	32	33	34	33	1	-1	6,7	-0,8	Instellingen
Transferts	2 710	2 863	2 873	2 844	2 931	10	87	6,0	2,0	Overdrachten
hors Gestion globale	0	0	0	0	0	0	0	-0,9	0,0	Buiten global beheer
INAMI-Soins de santé	2 710	2 863	2 873	2 844	2 931	10	87	6,0	2,0	RIZIV-Geneseskundige verzorging
Divers	14	26	27	29	30	1	0	99,6	8,9	Diversen
Total des dépenses	10 832	10 308	10 314	8 185	8 290	6	105	-4,8	-19,6	Totaal uitgaven
Solde	-203	-58	175	0	0	233	0	185,9	-100,0	Saldo

Comme mentionné par ailleurs, les données relatives à l'année 2020 ont été maintenues au niveau de juillet dernier et n'ont pas été adaptées.

2021

En 2021, les données actualisées font apparaître un résultat positif de 175 millions EUR. La dotation d'équilibre, qui avait été fixée à 2 771 millions EUR lors du contrôle budgétaire de manière à couvrir aussi le trop-peu perçu de 2020 (qui s'élevait à 209 millions EUR) devrait théoriquement être adaptée en conséquence et être augmentée de 35 millions EUR. Cette augmentation ne peut être réalisée que par un ajustement du budget du SPF Sécurité sociale et une adaptation de l'arrêté royal fixant la dotation d'équilibre pour l'année 2021 (dont la première version doit encore être soumise au conseil des ministres du 1er octobre 2021). Si cet ajustement n'est pas réalisé, il faudra attendre le contrôle budgétaire 2022 pour établir un décompte définitif de l'année 2021 qui sera intégré dans la dotation d'équilibre de 2022. L'article 24, §4 de la loi du 18 avril 2017 portant réforme du financement de la sécurité sociale, qui prévoit que le versement du mois de décembre de la dotation d'équilibre est adapté en fonction de l'actualisation des données budgétaires établie par le comité de monitoring, ne peut pas être appliqué dans ce cas-ci car le crédit inscrit au budget du SPF Sécurité sociale doit d'abord être

augmenté. Les montants ci-dessus ne sont valables qu'à législation constante, c'est-à-dire sans prolongation des mesures corona au-delà du 30 septembre 2021.

Par rapport aux données de juillet dernier, le solde du régime des travailleurs indépendants augmente de 233 millions EUR. Cette amélioration s'explique principalement par une augmentation des cotisations (+236 millions EUR) alors que les autres postes sont globalement stables.

Les estimations des recettes de cotisations sociales pour 2021 sont désormais estimées à partir des enrôlements bruts du 1er trimestre 2021 alors que les exercices précédents reposaient sur les revenus d'entreprise 2018 communiqués par la BNB, réévalués pour les exprimer en prix 2021. Cette nouvelle approche ainsi que la prise en compte des dernières réalisations financières portées à la connaissance de l'INASTI entraînent une augmentation sensible des prévisions.

2022

Par rapport aux données de juillet dernier, le solde du régime des travailleurs indépendants est stable. Cela s'explique par l'adaptation de la dotation d'équilibre de manière à ce que le solde du régime des travailleurs indépendants soit à l'équilibre.

Au niveau des recettes, les cotisations augmentent de 35 millions EUR alors que la dotation d'équilibre augmente de 54 millions EUR (voir remarque par ailleurs). Le financement alternatif augmente lui de 13 millions EUR. Cette dernière évolution s'explique par l'augmentation du financement alternatif provenant de la TVA (+15 millions EUR) et du précompte mobilier (+33 millions EUR) alors que le financement additionnel des soins de santé (§1 quater) diminue (-36 millions EUR).

Au niveau des dépenses, les prestations augmentent de 21 millions EUR alors que les transferts vers l'INAMI-Soins de santé augmentent de 87 millions EUR (le montant « §1 bis » augmente de 123 millions EUR alors que le montant « §1 quater » diminue de 36 millions EUR).

En 2022, l'impact des nouvelles perspectives d'indexation (indexation en juillet 2022 alors qu'aucune indexation n'était prévue dans le rapport de juillet dernier) est estimé à 52 millions EUR.

4.2.4 Les soins de santé

Tableau 25: Soins de santé (2021-2022)

(en millions EUR sauf indication contraire)	2020	2021	2021	2022	2022	Différence -	Différence -	% Différence	% Différence	
	réalisations -	Mon. juil. '21 -	Mon. sep. '21 -	Mon. juil. '21 -	Mon. sep. '21 -					
	realisaties (1)	Mon. juli '21 (2)	Mon. sep. '21 (3)	Mon. juli '21 (4)	Mon. sep. '21 (5)	Verschil (3) vs. (2)	Verschil (5) vs. (4)	Verschil (3) vs. (1)	Verschil (5) vs. (1)	(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)
Recettes propres	5 420	5 841	5 858	5 198	5 397	17	200	8,1	-7,9	Eigen ontvangsten
Cotisations	1 475	1 486	1 491	1 526	1 545	5	19	1,1	3,6	Bijdragen
Subventions des pouvoirs publics	1 512	1 670	1 676	752	753					Toelagen van de overheden
Recettes affectées	1 246	1 366	1 367	1 286	1 363	1	78	9,7	-0,3	Toegewezen ontvangsten
Transferts externes	3	4	4	4	4	0	0	10,2	-2,0	Externe overdrachten
Produits des placements	2	2	2	2	2	0	0	-0,2	0,5	Opbrengsten beleggingen
Divers	1 182	1 313	1 318	1 629	1 731	6	102	11,5	31,3	Diversen
ONSS - Gestion globale	25 476	26 938	27 039	28 074	27 969	101	-105	6,1	3,4	RSZ - Globaal beheer
montant 1	20 207	20 068	20 169	20 910	21 419	101	509	-0,2	6,2	bedrag 1
montant 2	5 269	6 871	6 871	7 164	6 550	0	-614	30,4	-4,7	bedrag 2
INASTI - Gestion globale	2 549	2 695	2 706	2 669	2 756	10	87	6,1	1,9	RSVZ - Globaal beheer
montant 1	2 022	2 008	2 018	1 988	2 111	10	123	-0,2	4,6	bedrag 1
montant 2	527	687	687	681	645	0	-36	30,4	-6,1	bedrag 2
Carrières mixtes et FBI	280	288	288	297	297	0	0	2,9	3,1	Gemengde loopbanen en IBF
Total des recettes	33 726	35 762	35 891	36 237	36 419	128	182	6,4	1,5	Totaal ontvangsten
Prestations	28 921	31 293	31 293	31 596	31 755	0	159	8,2	1,5	Prestaties
Frais de gestion	963	990	1 001	1 019	1 014	11	-5	3,9	1,3	Beheerskosten
Transferts externes	1 948	2 226	2 229	2 276	2 307	3	32	14,4	3,5	Externe overdrachten
Divers	1 539	1 538	1 534	1 346	1 342	-4	-4	-0,3	-12,5	Diversen
Total des dépenses	33 371	36 048	36 058	36 237	36 419	10	182	8,1	1,0	Totaal uitgaven
Solde	355	-286	-167	0	0	119	0	-147,2		Saldo

Comme mentionné par ailleurs, les données relatives à l'année 2020 ont été maintenues au niveau de juillet dernier et n'ont pas été adaptées.

En 2021, l'INAMI a prévu dans le cadre du 5ème ajustement budgétaire 2021 une actualisation des dépenses Covid qui conduit à une augmentation de ces dernières de 291 millions EUR par rapport à l'estimation de juillet dernier. Le financement de cette augmentation impliquerait une augmentation de la provision du même montant. À ce stade, la provision n'a pas été augmentée et les données présentées dans le cadre de ce rapport ne tiennent pas compte de l'actualisation de ces coûts Covid. Cela est neutre pour l'INAMI-Soins de santé dans la mesure où, dans le cadre de ce rapport, aucune recette et aucune dépense n'ont été intégrées.

Les données actualisées pour 2021 font dès lors apparaître un résultat budgétaire positif de 241 millions EUR (-167 millions EUR pour les opérations courantes reprises dans le tableau ci-dessus et +408 millions EUR pour les opérations de capital non reprises dans le tableau ci-dessus). L'arrêté royal du 4 juin 2021 qui a fixé les montants du financement alternatif "§1 quater" sur la base des données du contrôle budgétaire pourrait être adapté en conséquence. Le montant attribué à l'ONSS-Gestion globale pourrait être réduit de 482 millions EUR et le montant attribué à l'INASTI de 48 millions d'euros. Cette différence s'explique par l'utilisation du solde des avances versées aux hôpitaux en 2020 pour 408 millions EUR (opération de capital qui n'apparaît pas dans le tableau ci-dessus) et par une amélioration du résultat des opérations courantes de 119 millions EUR.

En 2022, une ligne budgétaire distincte hors objectif budgétaire a été prévue par l'INAMI afin de pouvoir poursuivre certaines mesures Covid telles que les tests PCR et faire face aux éventuels coûts supplémentaires qui en découlent. Au niveau des recettes, une intervention de l'Etat supplémentaire a aussi été prévue par l'INAMI pour faire face à cette prolongation des coûts COVID-19. L'impact global est estimé à 430 millions EUR pour le premier semestre de l'année 2022. Cette estimation comprend d'une part, l'impact des prestations qui ont été effectuées en 2021 (novembre/décembre), mais qui ne seront comptabilisées qu'en 2022 (65 millions EUR), et d'autre part, l'impact des mesures qui se poursuivent en 2022 (366 millions EUR). Comme aucune décision formelle du gouvernement n'a encore été prise à ce sujet et en l'absence de base légale, le Comité de monitoring n'a pas pris en compte ces montants dans les données de l'année 2022.

Les estimations techniques de septembre ont été intégrées au niveau des corrections SEC. Pour 2021, ces dernières inférieures de 148 millions EUR à l'objectif budgétaire global 2021. Cette estimation tient compte du montant de 408 millions EUR relatif à l'intervention financière fédérale exceptionnelle aux hôpitaux dans le cadre de l'épidémie de COVID-19. Pour 2022, les estimations techniques sont inférieures de 124 millions EUR à l'objectif budgétaire global.

4.2.5 Les organismes hors gestion globale y compris les pensions du secteur public

Tableau 26: Les organismes hors gestion globale y compris les pensions du secteur public (2021-2022)

(en millions EUR sauf indication contraire)	2020	2021		2022		Différence (3) vs. (2)	Différence (5) vs. (4)	%	%	
	réalisations - realisaties (1)	Mon. juil. '21 - Mon. juli '21 (2)	Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (3)	Mon. juil. '21 - Mon. juli '21 (4)	Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (5)					
Recettes	19 025	19 165	19 232	19 873	20 003	67	131	1,1	4,0	Ontvangsten
Cotisations	5 467	5 663	5 676	5 917	5 946	13	28	3,8	4,7	Bijdragen
Subventions des pouvoirs publics	12 856	12 810	12 859	13 247	13 377	49	130	0,0	4,0	Toelagen van de overheden
Recettes affectées	0	0	0	0	0	0	0	-23,1	0,0	Toegewezen ontvangsten
Transferts externes	372	354	355	359	360	0	0	-4,6	1,5	Externe overdrachten
Revenus de placement	58	37	37	34	34	0	0	-35,2	-7,7	Opbrengsten beleggingen
Divers	272	300	304	314	286	4	-28	11,5	-5,9	Diversen
Dépenses	19 029	19 631	19 694	20 117	20 254	63	137	3,5	2,8	Uitgaven
Prestations	17 628	17 982	18 040	18 602	18 755	58	154	2,3	4,0	Prestaties
Frais de gestion	103	115	119	121	115	4	-6	14,7	-2,7	Beheerskosten
Transferts externes	1 060	1 089	1 087	1 133	1 149	-2	16	2,5	5,7	Externe overdrachten
Charges d'intérêt	1	2	2	2	2	0	0	306,3	-2,2	Interestlasten
Divers	236	443	446	258	232	2	-26	88,9	-48,0	Diversen
Solde	-4	-466	-462	-244	-251	4	-7	-12 049,4	45,7	Saldo

Comme mentionné par ailleurs, les données relatives à l'année 2020 ont été maintenues au niveau de juillet dernier et n'ont pas été adaptées.

2021

Le solde des organismes hors gestion globale augmente de 4 millions EUR par rapport aux données de juillet dernier.

2022

Le solde des organismes hors gestion globale se détériore de 7 millions EUR par rapport aux données de juillet dernier. L'évolution au niveau des cotisations et des prestations est notamment expliquée par la prise en compte des nouvelles perspectives d'indexation pour 2022.

S'agissant du Fonds Amiante, il a été tenu compte de 3 trimestres de cotisations sociales. La loi prévoit en effet que le Roi détermine annuellement par arrêté délibéré en Conseil des ministres, au plus tard en décembre de l'année qui précède, sur proposition du Comité de gestion des maladies professionnelles, sur la base des prévisions budgétaires, le nombre de trimestres pour lesquels la cotisation est due. Le Comité de gestion de Fedris pour les maladies professionnelles, réuni le 8 septembre 2021, a proposé au ministre des Affaires sociales de prendre un arrêté royal fixant à 3 le nombre de trimestres cotisables pour l'année 2022. Vu l'existence d'une base légale, l'arrêté royal en préparation qui porte exécution de cette base légale pour l'année 2022 a déjà été pris en compte.

4.3 Entiteit I

4.3.1 Nominaal en primair saldo entiteit I

De volgende tabellen geven een globaal overzicht van de samenstelling van het nominaal en primair saldo voor entiteit I, enerzijds op basis van de globale stromen binnen entiteit I (in % van het bbp) en anderzijds, op basis van het saldo en de interestlasten per subentiteit (in miljoen EUR).

Tabel 27: Samenstelling nominaal en primair saldo entiteit I – globale stromen (in % van het bbp)

	In % bbp						
	En % pib						
	2020	2021	2021	2022	2022	Verschil	Verschil
	realisaties	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21		
-	-	-	-	-	-	-	
réalisations	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Différence	Différence	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(3) vs. (2)	(5) vs. (4)	
Inkomsten	30,88	30,29	30,32	30,58	30,42	0,03	-0,16
Nettofiscale inkomsten	14,56	14,56	14,53	14,74	14,68	-0,03	-0,06
Brutofiscale inkomsten	24,63	24,79	24,72	24,88	24,87	-0,07	-0,01
Directe belastingen	14,23	14,18	14,06	14,07	14,04	-0,12	-0,03
Indirecte & kapitaal	10,40	10,60	10,66	10,81	10,83	0,05	0,02
Fiscale afdrachten naar EU & Entiteit II	-10,07	-10,23	-10,19	-10,15	-10,19	0,04	-0,04
Sociale bijdragen/parafiscale ontvangsten	13,81	13,30	13,39	13,39	13,37	0,09	-0,02
Niet-fiscale ontvangsten	2,51	2,43	2,40	2,45	2,37	-0,03	-0,08
Primaire uitgaven	-36,05	-34,72	-34,28	-33,07	-32,55	0,44	0,52
Finale uitgaven	-31,51	-30,28	-29,89	-28,74	-28,26	0,39	0,49
Totaal prestaties Sociale Zekerheid	-23,14	-21,92	-21,65	-21,06	-20,78	0,27	0,27
Andere uitgaven Sociale Zekerheid	-2,57	-2,46	-2,40	-2,28	-2,16	0,05	0,12
Primaire uitgaven begroting & ION	-5,81	-5,90	-5,83	-5,41	-5,32	0,07	0,09
Nettobudgettaire transfersen	-4,54	-4,44	-4,39	-4,33	-4,29	0,06	0,04
Onverdeeld	0,00	0,05	0,00	0,18	0,08	-0,05	-0,10
Primair saldo	-5,17	-4,38	-3,95	-2,31	-2,04	0,42	0,26
Interestlasten	-1,71	-1,47	-1,46	-1,26	-1,21	0,01	0,04
Vorderingensaldo	-6,88	-5,85	-5,41	-3,56	-3,26	0,43	0,31

Uitgedrukt in procent van het bbp, evolueert het geraamde vorderingensaldo van de entiteit I van -6,88 % van het bbp in 2020 naar -5,41 % in 2021 en naar -3,26 % in 2022. Voor 2021 gaat het om een verbetering met 0,43 procentpunt bbp ten opzichte van de ramingen van juli. Voor 2022 gaat het om een verbetering met 0,31 procentpunt bbp ten opzichte van de ramingen van juli.

Ten opzichte van de ramingen in juli wordt er nu voor 2021 een beperkte relatieve toename geraamd van de inkomsten met 0,03 procentpunt bbp. Deze beperkte stijging is het gevolg van

een relatieve toename van de sociale bijdragen (+0,09 procentpunt bbp) die evenwel getemperd wordt door een relatieve daling van de netto-fiscale inkomsten (-0,03 procentpunt bbp) en de niet-fiscale inkomsten (-0,03 procentpunt bbp). De primaire uitgaven vertonen tussen de ramingen van juli en september een sterke relatieve daling met 0,44 procentpunt bbp. Deze daling situeert zich vooral op het niveau van de sociale prestaties (0,27 procentpunt bbp). Het primair saldo voor 2021 wordt hierdoor herraamd op een tekort van 3,95 % van het bbp, hetgeen een verbetering is met 0,42 procentpunt bbp ten opzichte van de ramingen in juli. De geconsolideerde interestlasten blijven tussen de ramingen van juli en deze van september quasi ongewijzigd en worden geraamd op 1,46 % van het bbp. Dit brengt het vorderingensaldo van entiteit I voor 2021 op een tekort van 5,41 procentpunt bbp, hetgeen een verbetering is met 0,43 procentpunt bbp ten opzichte van de ramingen in juli.

Voor 2022 wordt het aandeel van de geraamde inkomsten 0,16 procentpunt bbp lager ingeschat dan in juli. De geraamde inkomsten dalen van 30,58 % volgens de ramingen in juli naar 30,42 % volgens de huidige ramingen. Evenwel zou het aandeel van de primaire uitgaven in 2022 nog sterker dalen, namelijk van 33,07 % in juli naar 32,55 % volgens de huidige ramingen, hetzij een daling met 0,52 procentpunt bbp. De daling is vooral het gevolg van een daling van het aandeel van de uitgaven en prestaties binnen de sociale zekerheid met 0,39 procentpunt bbp. Het primair saldo voor 2022 wordt herraamd op een tekort van 2,04 % van het bbp, hetgeen een verbetering is met 0,26 procentpunt bbp ten opzichte van de ramingen in juli. De geconsolideerde interestlasten vertonen een relatieve daling tussen de ramingen van juli en deze van september en worden nu herraamd op 1,21 % van het bbp. Dit brengt het vorderingensaldo van entiteit I voor 2022 op een tekort van 3,26 procentpunt bbp, hetgeen een verbetering is met 0,31 procentpunt bbp ten opzichte van de ramingen in juli.

Tabel 28: Samenstelling nominaal en primair saldo entiteit I – per subentiteit

	2020 réalisations - realisations (1)	2021 Mon. juil. '21 - Mon. juil. '21 (2)	2021 Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (3)	2022 Mon. juil. '21 - Mon. juil. '21 (4)	2022 Mon. sep. '21 - Mon. sep. '21 (5)	Différence - Verschil (3) vs. (2)	Différence - Verschil (5) vs. (4)	(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)
(en millions EUR sauf indication contraire)								
Solde primaire entité I	-23 318	-21 238	-19 385	-11 683	-10 493	1 853	1 189	Primair saldo entiteit I
Solde de financement entité I	-31 044	-28 361	-26 537	-18 039	-16 714	1 824	1 325	Vorderingsaldo entiteit I
Solde de financement fédéral	-31 486	-27 433	-26 870	-18 930	-17 195	563	1 735	Vorderingsaldo federaal
Solde de financement SS	442	-1 178	333	-19	71	1 511	90	Vorderingsaldo SZ
Mesures non réparties	0	250	0	910	410	-250	-500	Onverdeelde maatregelen
Charges d'intérêt entité I	7 726	7 123	7 151	6 357	6 221	29	-135	Interestlasten entiteit I
			% bbp - % PIB					
Solde primaire entité I	-5,17	-4,38	-3,95	-2,31	-2,04	0,42	0,26	Primair saldo entiteit I
Solde de financement entité I	-6,88	-5,85	-5,41	-3,56	-3,26	0,43	0,31	Vorderingsaldo entiteit I
Solde de financement fédéral	-6,98	-5,65	-5,48	-3,74	-3,35	0,17	0,39	Vorderingsaldo federaal
Solde de financement SS	0,10	-0,24	0,07	0,00	0,01	0,31	0,02	Vorderingsaldo SZ
Mesures non réparties	0,00	0,05	0,00	0,18	0,08	-0,05	-0,10	Onverdeelde maatregelen
Charges d'intérêt entité I	1,71	1,47	1,46	1,26	1,21	-0,01	-0,04	Interestlasten entiteit I

Het vorderingensaldo voor entiteit I wordt voor 2021 geraamd op -26.537 miljoen EUR of -5,41 % van het bbp. Dit is een verbetering met 1.824 miljoen EUR ten opzichte van de ramingen van juli. De geconsolideerde interestlasten worden voor 2021 geraamd op 7.151 miljoen EUR. Dit is een lichte stijging met 29 miljoen EUR ten opzichte van de raming van juli. Het primair saldo voor entiteit I wordt voor 2021 bijgevolg geraamd op een tekort van 19.385 miljoen EUR of -3,95 % van het bbp, hetgeen een verbetering is met 1.853 miljoen EUR of 0,42 procentpunt bbp in vergelijking met de raming van juli.

Voor 2022 wordt het vorderingensaldo voor entiteit I geraamd op -16.714 miljoen EUR of -3,26 % van het bbp. Dit is een verbetering met 1.325 miljoen EUR ten opzichte van de ramingen van juli. De geconsolideerde interestlasten worden voor 2022 geraamd op 6.221 miljoen EUR. Dit is een verbetering met 135 miljoen EUR ten opzichte van de raming van juli. Het primair saldo voor entiteit I voor 2022 wordt bijgevolg geraamd op een tekort van 10.493 miljoen EUR of -2,04 % van het bbp, hetgeen een verbetering is met 1.189 miljoen EUR of 0,26 procentpunt bbp in vergelijking met de raming van juli.

4.3.2 Structureel saldo entiteit I

Om de overgang te maken van een nominaal naar een structureel saldo dienen de conjunctuurinvloed, de impact van de éénmalige maatregelen alsook de correctie voor transferten aan de deelstaten (HRF-concept) te worden geneutraliseerd.

De raming van de impact van de conjunctuur op het saldo gebeurt op basis van de output gap. Voor de hier gehanteerde ramingen werd vertrokken vanuit de Economische Begroting van het Federaal Planbureau van 9 september 2021. De output gap wordt geraamd op -2,1 % van het potentieel bbp voor 2021 en op -0,3 % voor 2022. Hierdoor wordt de cyclische correctie voor entiteit I geraamd op respectievelijk -4.242 miljoen EUR en -653 miljoen EUR.

Inzake one-offs wordt voor 2021 en 2022 rekening gehouden met de tijdelijke maatregelen in het kader van de hervorming van de vennootschapsbelasting, een aantal gerechtelijke beslissingen met grote impact (betreft enkel 2021) en met het éénmalig effect van het afrekeningssaldo op basis van de Bijzondere Financieringswet. Wat het afrekeningssaldo BFW betreft, is dit een one-off die op het niveau van entiteit II eveneens wordt meegenomen maar met een tegengesteld teken zodoende dat dit geen invloed heeft op het niveau van de gezamenlijke overheid. De volgende tabel geeft een overzicht van de éénmalige factoren op het niveau van entiteit I.

Tabel 29: One-offs 2021-2022

	2021	2022
Hervorming van de Vennootschapsbelasting	504	519
Gerechtelijke beslissing	100	
Afrekeningssaldo BFW	-475	-819
TOTAAL ENTITEIT I	129	-300

Voor de ramingen van de correctie voor transferten worden de percentages gehanteerd die op 14 juli werden overgemaakt door het secretariaat van de Hoge Raad van Financiën. Volgens de HRF bedraagt de correctie voor transferten voor 2021 en 2022 respectievelijk -0,11 % en -0,03 %, hetzij -543 miljoen EUR en -150 miljoen EUR.

De volgende tabel geeft het overzicht weer van de raming van het structureel saldo voor entiteit I voor 2021 en 2022.

Tabel 30: Raming structureel saldo entiteit I

	2021	2021	2022	2022	
	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	
	-	-	-	-	
	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	
<i>en millions d'euros</i>	(2)	(3)	(4)	(5)	<i>in miljoen euro</i>
Solde de financement	-28 361	-26 537	-18 039	-16 714	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-4 426	-4 242	- 992	- 653	cyclische correctie
One-off	- 120	129	- 37	- 300	one-off
Correction pour transferts	- 538	- 543	- 148	- 150	correctie voor overdrachten
Solde structureel	-23 278	-21 880	-16 863	-15 611	Structureel saldo
<i>PIB</i>	<i>485 188</i>	<i>490 328</i>	<i>506 035</i>	<i>513 376 bbp</i>	
	2021	2021	2022	2022	
	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	
	-	-	-	-	
	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	
<i>en % du PIB</i>	(2)	(3)	(4)	(5)	<i>in % van het bbp</i>
Solde de financement	-5,85	-5,41	-3,56	-3,26	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-0,91	-0,87	-0,20	-0,13	cyclische correctie
One-off	-0,02	0,03	-0,01	-0,06	one-off
Correction pour transferts	-0,11	-0,11	-0,03	-0,03	correctie voor overdrachten
Solde structureel	-4,80	-4,46	-3,33	-3,04	Structureel saldo

Het structureel saldo van entiteit I wordt geraamd op -21.880 miljoen EUR in 2021 of -4,46 % van het bbp. Dit is een verbetering met 1.398 miljoen EUR of 0,34 procentpunt bbp ten opzichte van de ramingen in juli.

Voor 2022 wordt het structureel saldo van entiteit I geraamd op -15.611 miljoen EUR of -3,04 % van het bbp. Ten opzichte van de ramingen van juli is dit een verbetering met 1.251 miljoen EUR of 0,29 procentpunt bbp.

5 Saldi en schuldgraad van de gezamenlijke overheid

5.1 Nominaal en structureel saldo gezamenlijke overheid

De volgende tabel geeft de raming weer van het nominaal en structureel saldo van de gezamenlijke overheid voor de begrotingsjaren 2021-2022.

Tabel 31: Raming nominaal en structureel saldo gezamenlijke overheid

	2021	2021	2022	2022	
	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	
	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	
<i>en millions d'euros</i>	(2)	(3)	(4)	(5)	<i>in miljoen euro</i>
Entité I					Entiteit I
Solde de financement	-28 361	-26 537	-18 039	-16 714	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-4 426	-4 242	- 992	- 653	Cyclische correctie
One-off	- 120	129	- 37	- 300	One-off
Correction pour transferts	- 538	- 543	- 148	- 150	Correctie voor overdrachten
Solde structureel	-23 278	-21 880	-16 863	-15 611	Structureel saldo
Entité II					Entiteit II
Solde de financement	-9 466	-9 167	-5 679	-4 547	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-2 141	-2 053	- 480	- 316	Cyclische correctie
One-off	724	475	606	869	One-off
Correction pour transferts	538	543	148	150	Correctie voor overdrachten
Solde structureel	-8 586	-8 133	-5 953	-5 250	Structureel saldo
Ensemble des pouvoirs publics					Gezamenlijke overheid
Solde de financement	-37 828	-35 704	-23 718	-21 261	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-6 567	-6 295	-1 472	- 970	Cyclische correctie
One-off	604	604	569	569	One-off
Solde structureel	-31 865	-30 013	-22 815	-20 861	Structureel saldo
PIB	485 188	490 328	506 035	513 376 bbp	
	2021	2021	2022	2022	
	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	
	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	
<i>en % du PIB</i>	(2)	(3)	(4)	(5)	<i>in % van het bbp</i>
Entité I					Entiteit I
Solde de financement	-5,85	-5,41	-3,56	-3,26	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-0,91	-0,87	-0,20	-0,13	Cyclische correctie
One-off	-0,02	0,03	-0,01	-0,06	One-off
Correction pour transferts	-0,11	-0,11	-0,03	-0,03	Correctie voor overdrachten
Solde structureel	-4,80	-4,46	-3,33	-3,04	Structureel saldo
Entité II					Entiteit II
Solde de financement	-1,95	-1,87	-1,12	-0,89	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-0,44	-0,42	-0,09	-0,06	Cyclische correctie
One-off	0,15	0,10	0,12	0,17	One-off
Correction pour transferts	0,11	0,11	0,03	0,03	Correctie voor overdrachten
Solde structureel	-1,77	-1,66	-1,18	-1,02	Structureel saldo
Ensemble des pouvoirs publics					Gezamenlijke overheid
Solde de financement	-7,80	-7,28	-4,69	-4,14	Vorderingensaldo
Correction cyclique	-1,35	-1,28	-0,29	-0,19	Cyclische correctie
One-off	0,12	0,12	0,11	0,11	One-off
Solde structureel	-6,57	-6,12	-4,51	-4,06	Structureel saldo

Voor de raming van het nominaal saldo van entiteit II werden de ramingen uit het rapport van juli hernomen waarbij op het niveau van de Gemeenschappen en Gewesten een correctie werd doorgevoerd ten belope van het verschil inzake afdrachten aan de Gemeenschappen en Gewesten tussen de huidige ramingen en deze van juli. Dit geeft een verbetering van het geraamde saldo van entiteit II met 299 miljoen EUR in 2021 en met 1.132 miljoen EUR in 2022.

Het **nominaal saldo** van de gezamenlijke overheid wordt voor 2021 herraamd op een tekort van 7,28 % van het bbp of -35.704 miljoen EUR. Ten opzichte van de ramingen van juli is dit een verbetering met 0,51 procentpunt bbp of 2.124 miljoen EUR.

Voor 2022 wordt het nominaal saldo van de gezamenlijke overheid herraamd op een tekort van 4,14 % van het bbp of -21.261 miljoen EUR. Ten opzichte van de ramingen van juli is dit een verbetering met 0,55 procentpunt bbp of 2.457 miljoen EUR.

Het **structureel saldo** van de gezamenlijke overheid wordt voor 2021 herraamd op een tekort van 6,12 % van het bbp of -30.013 miljoen EUR. Dit is een verbetering met 0,45 procentpunt bbp of 1.852 miljoen EUR.

Voor 2022 wordt het structureel saldo van de gezamenlijke overheid herraamd op een tekort van 4,06 % van het bbp of -20.861 miljoen EUR. Ten opzichte van de ramingen van juli is dit een verbetering met 0,45 procentpunt bbp of 1.954 miljoen EUR.

5.2 Schuldgraad gezamenlijke overheid

Op basis van onder meer de ramingen omtrent het vorderingensaldo en de ramingen van het Agentschap van de Schuld aangaande de impact van de exogene factoren op de schuld wordt de schuldgraad geraamd. De volgende tabel geeft de evolutie van de schuldgraad over de periode 2020-2022.

Tabel 32: Raming schuldgraad

	2020	2021	2021	2022	2022	
	ICN april '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	Mon. juil. '21	Mon. sep. '21	
	-	-	-	-	-	
	INR april '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	Mon. juli '21	Mon. sep. '21	
<i>En % du PIB</i>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	<i>In % van het bbp</i>
Taux d'endettement	114,1	114,6	113,0	115,3	112,7	Schuldgraad
Variation du taux d'endettement	16,0	0,5	-1,1	0,7	-0,3	Verandering schuldgraad
Facteurs endogènes	14,8	-0,2	-1,8	0,0	-0,9	Endogene factoren
Facteurs exogènes	1,2	0,7	0,7	0,7	0,6	Exogene factoren

In tegenstelling tot de ramingen van juli zou de schuldgraad over de periode 2020-2022 dalen. Deze daling is zo goed als integraal toe te schrijven aan de impact van de endogene factoren. Vooral de hogere nominale groeicijfers en in mindere mate de daling van het vorderingensaldo in zowel 2021 als 2022 zouden de schuldgraad doen afnemen van 114,1% in 2020 naar 113,0 % in 2021 en 112,7 % in 2022.

De volgende tabel geeft een overzicht van de gebruikte ramingen inzake exogene factoren.

Tabel 33: Overzicht exogene factoren

<i>In miljoen EUR</i>	2021	2022
Exogene factoren	3.552	3.202
<i>in % bbp</i>	<i>0,7</i>	<i>0,6</i>
Impact interesten swaps (cash)	-63	-63
Uitgiftepremies	-3.121	-1.352
Annulatiepremies swaps + swaptions	100	100
Overgang van gelopen intresten naar vervallen intresten (kas)	1.650	2.140
Kostprijs terugkopen OLO's	209	68
Pensioenen	172	0
Terugbetaling Kaupthing	0	0
Terugbetaling Griekenland EFSF	-76	-97
Aantal schuldcorrecties op niveau gewesten en lokale overheden (VMSW, VWF)	1.140	1.121
Kasovergang fiscale ontvangsten	1.960	801
Kasovergang RSVZ, RSZ en RJV	464	-15
Transformatiefonds	500	250
Impact RRF, BAR, Solidariteitsfonds	183	-221
A1/A3	-300	-300
Andere	735	770

6 Bijlagen

Bijlage 1 – Entiteit I – Maatregelen covid-19 (impact 2020-2021)

Maatregel	Commentaar	In miljoen EUR (jaarlijkse aangroei)						
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
MAATREGELN MET ESR IMPACT								
RSVZ								
Overbruggingsrecht	maart - december 2020: stopzetting activiteit + dubbele premie (vanaf okt), juni - december 2020: relance activiteit (herstel van sectoren in moeilijkheden) september - december 2020: quarantaine + zorg kind Maatregelen verlengd tem Q3 2021 mbt verplichte sluiting / omzetsdaling met 40% / quarantaine en zorg voor een kind. Uitstel 1e pijler tot 1/10	-3.411	1.044	2.367	0	0	0	0
Eénmalige premie overbruggingsrecht (in rapport MOCO juli 2021 was dit reeds mee opgenomen onder 'overbruggingsrecht')	Naar het voorbeeld van de eenmalige premie voor tijdelijk werklozen. Concreet voorziet de maatregel in een eenmalige premie en een aanvullend overbruggingsrecht voor een brutobedrag van 598,80 euro als de zelfstandige voldoet aan de voorwaarde om tussen 1 oktober 2020 en 30 april 2021 ten minste zes maanden te hebben genoten van het overbruggingsrecht.	0	-49	49	0	0	0	0
Uitstel betaling vennootschapsbijdrage	20% van het uitgestelde bedrag wordt beschouwd als verloren.	-5	1	4	0	0	0	0
Kwijtschelding verhogingen	geldt ook voor regularisatiebijdragen die in 2020 en 2021 moesten betaald zijn.	-130	86	44	0	0	0	0
Vrijstelling betaling sociale bijdragen	Er worden geen pensioenrechten opgebouwd voor de Q waarvoor je wordt vrijgesteld. Dit kan later wel geregulariseerd worden. 2020 betreft regularisatiebijdragen 2018 en voorlopige bijdragen 2020. 2021 betreft regularisatiebijdragen 2019 en voorlopige bijdragen 2021.	-172	-75	232	15	0	0	0
Corona-ouderschapsverlof	tot eind september 2020	-33	33	0	0	0	0	0
RVA								
Tijdelijke werkloosheid (TW) corona overmacht behalve artiesten + het verhoging vergoedingspercentage TW anderen	Tijdelijke werkloosheid corona door overmacht februari tot en met sept 2021 + verhoging van 65% naar 70% van het vergoedingspercentage TW (maatregelen Coronavirus) van februari tot en met sept 2021 + TW'ers overmacht krijgen een extra toeslag van 5,63€ per dag van februari tot en met sept 2021	-3.997	2.439	1.558	0	0	0	0
Artiesten (evenementen- + artistieke sector: brede 'bewijsvoering')	Werknemers (ongeacht hun functie) die met een geschrift daterend van vóór 15/04/2020 kunnen aantonen dat zij de belofte hadden om tijdens de periode van 01/05/2020 tot en met 30/09/2021 op een evenement (festival, huwelijk, beurs, conferentie, kermis, sportevenement, ...) met een arbeidsovereenkomst te werken, kunnen voor de voorziene periode van tewerkstelling aanspraak maken op uitkeringen als tijdelijk werkloze (70% en toeslag 5,63€)	-34	34	1	0	0	0	0

In miljoen EUR (jaarlijkse impact)							
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
MAATREGELN MET ESR IMPACT							
-3.411	-2.367	0	0	0	0	0	0
	-49						
-5	-4	0	0	0	0	0	0
-130	-44	0	0	0	0	0	0
-172	-247	-15	0	0	0	0	0
-33	0	0	0	0	0	0	0
RVA							
-3.997	-1.558	0	0	0	0	0	0
-34	-1	0	0	0	0	0	0

Maatregel	Commentaar	In miljoen EUR (jaarlijkse aangroei)						
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
MAATREGELEN MET ESR IMPACT								
RSZ								
Tijdelijke collectieve arbeidsduurvermindering ondernemingen in moeilijkheden of herstructurering	Zie KB nr. 46 van 26 juni 2020 (BS van 1 juli 2020) : invoeren tijdelijke collectieve arbeidsduurvermindering vanaf kwartaal 3/2020. Financiële impact : zie raming Beleidscel Werk + advies Inspectie van Financiën : mindereinkomsten RSZ (na terugverdieneffect : - 2.431.516 euro op jaarbasis). Voor de kwartalen 3/2020 en 4/2020 werden geen realisaties geboekt. Voor de kwartalen 1-2/2021 werden eveneens nog geen realisaties geboekt. Rekening houdend met het feit dat er sinds de invoering van deze maatregel tot op heden nog geen enkele realisatie werd geboekt, heeft de RSZ nu geen kost meer voorzien voor het jaar 2021 (kwartalen 3-4/2021).	0	0	0	0	0	0	0
Tijdelijke wachtgeldenvreevarenden	Vergoeding voor zeevarenden die ingevolge de coronacrisis niet kunnen aanmonsteren. Raming september 2021.	-2	1	0	0	0	0	0
Toekenning van een premie aan bepaalde categorieën van werkgevers voor betaling RSZ-bijdrage 3de kwartaal (verplicht gesloten sectoren)	Wet van 24 november 2020 met het oog op steunmaatregelen in het kader van de Covid-19-pandemie (artikel 15-17) (BS 30/11/2020). Volledig uitgevoerd. Laatst gekende realisatie op datum van 13/09/2021 : 333.150.228,56 euro.	-333	333	0	0	0	0	0
Compensatie van de kost voor de werkgevers van de gelijkstelling van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht ingevolge het coronavirus voor de jaarlijkse vakantie bedienden	Artikel 34-36 van de wet van 20 december 2020 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen tengevolge van de Covid19-pandemie (BS van 30/12/2020). Uitgevoerd. Laatst gekende realisatie op datum van 13/09/2021 : 92.997.303,95 euro. Het deel voor de arbeiders verloopt via IDP.	0	-93	93	0	0	0	0
Uitbreiding van de compensatie van de bijdragen naar de toeleveranciers van de werkgevers die voor het publiek gesloten zijn voor zover zij een omzetverlies of een daling van de loonmassa van minstens 65 % lijden	Koninklijk Besluit van 16 december 2020 tot uitvoering van artikel 15 van de wet van 24 november 2020 met het oog op steunmaatregelen in het kader van de Covid-19-pandemie (BS 21/12/2020). Uitgevoerd. Laatst gekende realisatie op datum van 13/09/2021 : 4.019.728,75 euro. Op dit ogenblik is er nog geen informatie mbt het beroep van de taxisector bij de Raad van State.	0	-4	4	0	0	0	0
Steunmaatregel voor de reissector	Wet van 2 april 2021 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID19-pandemie (BS van 13-04-2021) art. 45-51 + Wet van 18 juli 2021 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID19-pandemie (BS van 29/07/2021) art. 34-37. Gedeeltelijk uitgevoerd. Laatst gekende realisatie van 13/09/2021 voor het gedeelte via compensatiepremie (voor 2/2020, 4/2020 en 1/2021) : 9.753.893,00 euro. Voorlopige gekende realisatie van 30/08/2021 voor de doelgroepvermindering voor 2/2021 : 3.156.428,96 euro. Raming voor de doelgroepvermindering voor het 3e kwartaal 2021 : 9.172.500 euro (oorspronkelijke raming). In totaal : 1) voorlopige realisatie : 12.910.321,96 euro waarvan via premie : 9.753.893,00 euro en waarvan via doelgroepvermindering voor 2/2021 : 3.156.428,96 euro en 2) raming doelgroepvermindering voor 3/2021 9.172.500,00 euro => totaal : 22.082.821,96 euro.	0	-22	22	0	0	0	0

In miljoen EUR (jaarlijkse impact)							
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
0	0						
-2	0						
-333	0						
	-93						
	-4						
	-22						

Maatregel	Commentaar	In miljoen EUR (jaarlijkse aangroei)						
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
MAATREGELEN MET ESR IMPACT								
Steuemaatregel voor de evenementensector	Beslissing van de Kern van 12 februari 2021. Wet van 2 april 2021 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID19-pandemie (BS van 13-04-2021) art. 39-44. Gedeeltelijk uitgevoerd. Voorlopige realisatie van 30/08/2021 voor doelgroepvermindering voor 2/2021 : 1.009.222,20 euro. Raming voor doelgroepvermindering voor 3/2021 : 11.320.000 euro (oorspronkelijke raming). In totaal : 1) voorlopige realisatie : 1.009.222,20 euro + 2) raming : 11.320.000 euro = 12.329.222,20 euro.	0	-12	12	0	0	0	0
Steuemaatregel voor de hotelsector	Wet van 2 april 2021 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID19-pandemie (BS van 13-04-2021) art. 52-57 + Wet van 18 juli 2021 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19pandemie (BS van 29/07/2021) art. 38-40. Gedeeltelijk uitgevoerd. Voorlopige realisatie van 30/08/2021 voor doelgroepvermindering voor 2/2021 : 1.084.341,98 euro. Raming voor doelgroepvermindering voor 3/2021 : 7,7 miljoen euro (oorspronkelijke raming). In totaal : 1) voorlopige realisatie : 1.084.341,98 euro + 2) raming : 7.700.000,00 euro => 8.784.341,98 euro.	0	-9	9	0	0	0	0
Stimulans voor wedertewerkstelling via RSZ-vermindering Doelgroepvermindering "relance"	Wet van 4 juli 2021 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19pandemie (BS 13/07/2021) art. 14-23. Momenteel is er nog geen informatie beschikbaar mbt de doelgroepvermindering voor 3/2021. Bijgevolg werd de oorspronkelijke raming van 224.600.000 euro voor 3/2021 behouden (zie brief Staatssecretaris van Begroting van 7/05/2021). Op het ogenblik van het afsluiten van huidig begrotingsdocument d.i. 13/09/2021 was er nog geen informatie beschikbaar omtrent een mogelijke verlenging van deze maatregel voor het 4e kwartaal 2021.	0	-225	225	0	0	0	0
RIZIV								
Tijdelijk supplement toegekend aan gerechtigden die hun arbeidsongeschiktheid ten vroegste vanaf 1 maart 2020 aangevangen hebben (Aanvullende uitkering arbeidsongeschiktheid om op het niveau van de uitkering tijdelijke werkloosheid te komen).	Kostprijs voor het toekennen van een supplement op de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen voor alle werknemers van wie de primaire arbeidsongeschiktheid begonnen is vanaf 1 maart 2020 en de uitkering lager ligt dan het theoretische bedrag van de tijdelijke werkloosheidsuitkering. Vanaf 1/1/2021 wordt er een limitering toegepast voor de mensen die bovenop hun uitkering primaire arbeidsongeschiktheid een covid-supplement ontvangen. Deze limitering wordt toegepast voor de mensen waar de som van de basisuitkering + het covid-supplement hoger is dan het gederfde loon. Voor deze mensen zal het covid-supplement beperkt worden zodat de som van de basisuitkering + het covid-supplement niet hoger is dan 100% van het gederfde loon. De maatregel is van toepassing tot 30/09/2021.	-145	-75	220	0	0	0	0
Toekenning van een voorschot aan de hospitalen	Subsidie in ESR	-1.449	1.041	408	0	0	0	0

In miljoen EUR (jaarlijkse impact)							
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
	-12						
	-9						
	-225						
	-145	-220	0	0	0	0	0
	-1.449	-408					

Maatregel	Commentaar	In miljoen EUR (jaarlijkse aangroei)							
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
MAATREGELEN MET ESR IMPACT									
Overbruggingsrecht in het kader van de coronacrisis	De zelfstandigen die genieten van het crissoverbruggingsrecht en vervolgens intreden in arbeidsongeschiktheid, kunnen geen aanspraak maken op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen tijdens de maand waarin ze in arbeidsongeschiktheid zijn ingetreden. Ze ontvangen pas arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de intrede in ongeschiktheid (voor de maanden maart en april is deze cumulatie wel toegestaan). Deze maatregel was initieel voorzien tot eind augustus 2020, maar werd vervolgens verlengd tot eind december 2020. De betreffende maatregel was van toepassing tot 31/01/2021.	1	-1	0	0	0	0	0	0
Aanvullende uitkering arbeidsongeschiktheid om op het niveau van de uitkering overbruggingsrecht te komen	Maatregel van toepassing tot 30/09/2021	-7	-8	15	0	0	0	0	0
Algemene uitgavenbegroting									
Interdepartementale provisie	omvat de uitgaven met ESR-impact, dus exclusief: - 2020: SN Brussels Airlines (290 M) en Avia Partner (25 M) - 2021: lening Skeyes (110 M)	-3.374	1.888	1.486	0	0	0	0	0
Rechtstreeks ingeschreven kredieten in de AUB (zie 2de aanpassingsblad 2021)	o.a.: RJV (jaarlijkse vakantie arbeiders mbt 2020): 94 mio RIZIV: 840 mio Toelage OCMW's - steun jongeren & studenten: 30 mio Steun aan NMBS & Infrabel: 163 mio Beheer en opslag vaccins: 31 mio	0	-1.186	1.186	0	0	0	0	0
Vrijstelling voor jaarlijkse vakantie in de horeca (2021)	Kern 21/4/2021 - via amendement op BC2021 Werkgevers in de horeca moeten de bijdrage voor 2021 voor hun arbeiders niet betalen.	0	-110	110	0	0	0	0	0
Fiscale maatregelen									
Verhoogde investeringsaftrek, basispercentage 25 %		-179	70	72	36	0	0	0	0
Verlenging verhoogde investeringsaftrek met 2 jaar	conclaaftbeslissing oktober 2020	0	-203	-115	154	115	49	0	0
Vrijgestelde reserve "Carry Back" (Tijdelijke vrijstelling voor verwachte verliezen in 2020)		-524	459	286	-74	-74	-74	0	0
Horeca - verlaging BTW tot 6 % (m.u.v. alcoholische dranken)	beslissing 2020	-348	348	0	0	0	0	0	0
Vrijstelling van heffing van expeditierecht		-1	1	0	0	0	0	0	0
Gedeeltelijke vrijstelling van de betaling van de bedrijfsvoorheffing in zwaar getroffen sectoren		-102	100	3	0	0	0	0	0
Uitbreiding tax shelter voor investeringen in KMO's	belastingvermindering voor de verwerving van nieuwe aandelen van ondernemingen die hun omzet ingevolge de COVID-19-pandemie sterk hebben zien dalen	0	-2	2	1	0	0	0	0
Vermindering van het tarief bij onvoldoende voorafbetalingen		0	-50	34	17	0	0	0	0
Tijdelijke verhoging van de aftrekbaarheid van receptiekosten		0	-49	28	21	0	0	0	0
Uitbreiding van de tax shelter naar startup en scale-up		0	-3	2	1	0	0	0	0
Wederopbouwreserves voor vennootschappen		0	0	-179	-77	0	179	77	0
BTW-verlaging (6 %) op handgels en mondmaskers	MR 16/11 - tot eind september 2021	-21	12	8	0	0	0	0	0
Verlaging van de bedrijfsvoorheffing voor tijdelijke werkloosheid	MR 16/11 - tot eind september 2021	-282	268	256	-188	-54	0	0	0

In miljoen EUR (jaarlijkse impact)								
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026		
1	0	0	0	0	0	0	0	0
-7	-15	0	0	0	0	0	0	0
-3.374	-1.486							
	-1.186							
	-110							
-179	-109	-36						
	-203	-318	-164	-49				
-524	-65	221	147	74				
-348								
-1								
-102	-3							
	-2	-1						
	-50	-17						
	-49	-21						
	-3	-1						
		-179	-256	-256	-77	0		
-21	-8							
-282	-14	242	54					

